

Kongresshandlingar 2025

Föredragningslista

1. Kongressens öppnande
2. Upprop och justering av röstlängd
3. Val av två sammanträdesordförande
4. Val av två sammanträdessekreterare
5. Val bland kongressombuden av två protokolljusterare tillika rösträknare
6. Fråga om sammanträdet utlysts enligt Saco studentråds stadgar
7. Fastställande av föredragningslista
8. Fastställande av arbetsordning för kongressen
9. Val av utskott för beredning av val till valberedning
10. Fastställande av åsiktstorgsindelning samt fördelning på torgen av propositioner och motioner
11. Styrelsens verksamhetsberättelse
12. Verksamhetsrevisorernas revisionsrapport
13. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
14. Behandling av förslag från åsiktstorg Turkos: Intern verksamhet
 1. Proposition 1: Ändring av stadgarna
 2. Proposition 2: Motion om Sacos klimatarbete
 3. Proposition 3: Motion om akademikerbegreppet
 4. Proposition 4: Motion om arvodering
 5. Proposition 5: Motion om lärosätetstillträde
 6. Proposition 6: Verksamhetsplan
 7. Proposition 7: Fokusfråga
 8. Motion 1: Studiemedel som fokusfråga för Saco studentråd 2025/2026
 9. Motion 2: Ett mer synligt studentråd
15. Behandling av förslag från åsiktstorg Gul: Extern verksamhet
 1. Proposition 8: Studenters arbetsmiljö i det politiska programmet
 2. Proposition 9: Ändringar i det politiska programmet
 3. Motion 3: Bostadskris: Universiteten måste ta ansvar för doktorander!
 4. Motion 4: Vikten av välfärd
 5. Motion 5: Samverkan för framtidens akademiker
 6. Motion 6: Stärkt stöd för att motverka avhopp i högre utbildning

7. Motion 7: Förbättra forskarutbildningens villkor och specialistkarriärens status
8. Motion 8: Öka tillgången till relevanta och trygga sommarjobb för studenter
9. Motion 9: Etisk och medveten AI-användning i högre utbildning
10. Motion 10: Förläng maximal tid för CSN-stöd och gör fribeloppet mer rättvist
11. Motion 11: Regelbunden kontroll av belastningsregister inom högre utbildning
12. Motion 12: För en rättvis och hållbar räntesättning på studielån
13. Motion 13: Hållbara studievillkor – en nyckelfråga för alla studentorganisationer
14. Motion 14: Inför offentlig utlysning av tjänster inom hälso- och sjukvården!
15. Motion 15: CSN för internationella studier
16. Motion 16: Fler praktikkurser inom olika ämnesområden på våra lärosäten!
17. Motion 17: Stärka studenters möjligheter att genomföra fackliga uppdrag
18. Motion 18: Migrationshinder skapar en ojämnr arbets- och studiemiljö
19. Motion 19: Poängmatris på tentamina
16. Fastställande av Saco studentråds politiska program
17. Fastställande av verksamhetsplan för verksamhetsåret 2025/2026
18. Fastställande av fokusfråga för verksamhetsåret 2025/2026
19. Fastställande av direktiv för verksamhetsrevisorerna
20. Fastställande av direktiv för valberedningen
21. Val av ordförande
22. Val av vice ordförande
23. Val av ytterligare fem till sju ledamöter
24. Val av suppleanter
25. Val av två verksamhetsrevisor
26. Val av sammankallande till valberedningen
27. Val av ytterligare två till fyra valberedningsledamöter
28. Övriga frågor
29. Kongressens avslutande

Kongressens arbetsordning

Offentlighet

Kongressens förhandlingar är offentliga. Kongressen får inför behandling av visst ärende eller grupp av ärenden besluta om slutna förhandlingar.

Närvarorätt

Följande har närvarorätt:

- kongressombuden,
- Saco studentråds styrelseledamöter,
- ledamöterna i valberedningen,
- verksamhetsrevisorerna,
- icke tjänstgörande ersättare till kongressombud,
- tjänstemän och förtroendevalda från Saco, samt
- gäster inbjudna av styrelsen.

Yttranderätt

Följande har yttranderätt:

- kongressombuden,
- Saco studentråds styrelseledamöter,
- ledamöterna i valberedningen,
- verksamhetsrevisorerna,
- icke tjänstgörande ersättare till kongressombud, samt
- tjänstemän och förtroendevalda från Saco.

Talarordning

Anmälan till talarlistan görs genom att begära ordet i mötessystemet. Första och andra talarlista tillämpas, vilket innebär att den som vill yttra sig första gången i ett ärende går före den som vill yttra sig en andra gång.

Ordningsfråga

Ordningsfrågor går före i talarlistan.

Talartid

Vid föredragande av ärende är talartiden tre minuter. Vid inlägg i debatt är talartiden två minuter.

Kandidater till förtroendeposter har en talartid på tre minuter. Utöver egna anföranden tillåts inga pläderingar i valfrågor.

Sammanträdesordförande kan besluta om andra talartidsbegränsningar.

Yrkanden

Följande har yrkanderätt:

- kongressombuden, samt
- Saco studentråds styrelseledamöter.

Därutöver har följande yrkanderätt i ärenden inom respektive ansvarsområde vid kongressens sammanträde:

- ledamöterna i valberedningen, samt
- verksamhetsrevisorena.

Därutöver har följande yrkanderätt vid beredning till kongressen:

- icke tjänstgörande ersättare till kongressombud.

Yrkanden och nomineringar görs i mötessystemet.

Propositionsordning

De förslag som får mest stöd på åsiktstorgen blir huvudförslag i plenumförhandlingarna. Om det inte inkommit några yrkanden är styrelsens förslag huvudförslag. Detsamma gäller vid lika röstetal.

Omröstning och personval

Beslut ska fattas med enkel majoritet av de röstande kongressombuden om inte annat framgår av dessa stadgar. Den som avstår från att rösta räknas inte som röstande.

Omröstning ska vara öppen, såvida inte sluten votering har begärts eller om antalet nominerade är fler än antalet poster som ska besättas. Vid sluten votering ska röstsedel för att vara giltig uppta lika många namn på valbara personer som valet avser.

Vid lika röstetal återupptas debatt i plenum innan ytterligare omröstning, med undantag vid val då en andra omröstning sker direkt. Om lika röstetal kvarstår efter ytterligare en omröstning avgör lotten.

Nominering till personval, förutom valberedningen, ska göras senast den 17 maj klockan 17:00. Nominering till valberedningen ska göras senast innan punkten inleds. Nomineringar görs i mötessystemet.

Reservation och anteckning i protokollet

Kongressombud och Saco studentråds styrelseledamöter har rätt att anteckna sin särskilda mening i protokollet.

Ledamöterna i valberedningen och verksamhetsrevisorer har rätt att anteckna sin särskilda mening i protokollet i ärende inom respektive ansvarsområde.

Reservation och anteckning i protokollet ska lämnas skriftligen innan kongressen avslutats.

Särskilda mötesregler för åsiktstorgen

Mötesreglerna ovan gäller i den utsträckning de är tillämpliga på åsiktstorgen.

Åsiktstorgens syfte är att arbeta fram ett huvudförslag till plenum. Samtliga med närvarorätt under kongressen får delta vid åsiktstorgen, men det är enbart de med yrkanderätt som kan lägga förslag.

Mötessystemet öppnas för yrkanden i samband med kongressens öppnande och stängs klockan 16:00 den 17 maj. Därefter kan alla kongressombud stödja yrkanden fram till klockan 16:30.

De yrkanden som efter klockan 16:30 har fått mest stöd blir huvudförslag i plenum. Yrkanden som inte blivit huvudförslag kan lyftas igen i plenum.

Styrelsens verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelse

Inledning

I verksamhetsberättelsen rapporterar styrelsen till kongressen om Saco studentråds verksamhet under verksamhetsåret 2024–2025 utifrån verksamhetsplanen. Styrelsen vill också passa på att tacka alla studentaktiva för ett intressant och innehållsrikt år!

Extern verksamhet

Strategiskt och långsiktigt driva Saco studentråds kärnfrågor

Vilka som är Saco studentråds kärnfrågor framgår i det politiska programmet: *Studenters ekonomi, Studentens hälsa & trygghetssystem* och *Studentens koppling till arbetsmarknaden*.

Styrelsen fick också i uppdrag av kongressen att särskilt verka för att förlänga maxtiden för studiemedel genom påverkansarbete. Att maxtiden för studiemedel ska förlängas är en åsikt som ingår i kärnfrågan om studenters ekonomi och styrelsen har därför särskilt prioriterat den frågan i påverkansarbetet. Frågan har lyfts vid möte med politiker och makthavare, särskilt värt att nämna är möten med ansvarig statssekreterare i augusti och december samt löpande med ledamöter i utbildningsutskottet. I januari skrev vice ordförande en debattartikel i Göteborgs-Posten om vilka problem som utredningen om studiestödssystemet bör fokusera på att lösa. Saco studentråd har även vid två tillfällen träffat Produktivitetskommissionen och lyft frågor om studiemedelssystemet och kompetensförsörjningen.

Saco studentråds presidium träffade infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson och delgav departementet våra åsikter på förslagen om sänkta krav på tillgänglighet i studentbostäder. Frågan om studentbostäder var fokusfråga föregående verksamhetsår men spillde över en del på arbetet innevarande verksamhetsår eftersom utredningen gick ut på remiss över sommaren. Ordförande har även skrivit under ett par debattartiklar tillsammans med Sveriges Arkitekter och deras studentsektion.

Saco studentråd genomförde en julkampanj riktad främst till riksdagsledamöter men även bland annat regeringsföreträdare och personer anknutna till tankesmedjor. Kampanjen lyfte behovet av fler

studiemedelsveckor, höjd bidragsdel i studiemedlet och att studenter behöver återhämtning mellan kurser.

Arbetet med arbetsmiljöfrågor återges i den här berättelsen under rubriken för fokusfrågan.

Följa samhällsutvecklingen och eftersträva att agera på frågor av vikt för studenterna utifrån Saco studentråds åsikter

Utöver utredningen om studiemedelssystemet har regeringen aviserat att de har för avsikt att tillsätta ytterligare två utredningar som ska se över bestämmelser som kan få stora konsekvenser för studenter. Bland annat ska lärosätenas associationsform utredas - alltså vilken typ av organisation lärosäten ska vara. Idag är de flesta lärosäten statliga myndigheter vilket innebär att de måste följa förvaltningslagen, men det är fullt möjligt att organisera lärosäten på andra sätt. Styrelsen har under våren arbetat för att uppmärksamma makthavare på att rättssäkerheten för studenter inte bör försämrats vid eventuella förändringar av associationsform. Även resurstilldelningssystemet för högre utbildning ska utredas och styrelsen har i möten med makthavare lyft behovet av att öka snittet för mängden lärarledd tid i högre utbildning eftersom vi idag är näst sämst i Europa i det avseendet.

Styrelsen har också bland annat agerat på frågan om uppehållstillstånd för studenter, avskrivna studielån för poliser, samt i debattartiklar försvarat omställningsstudiestödet och den svenska modellen.

Arbeta med den av kongressen beslutade fokusfrågan för verksamhetsåret 2024/2025

Kongressen beslutade att studenters arbetsmiljö skulle vara fokusfråga för verksamhetsåret. Kongressen gav även styrelsen i uppdrag att strukturera om och ta fram ny politik på området studenters arbetsmiljö.

Styrelsen har under året anordnat ett rundabordssamtal med företrädare för bland annat Sveriges Förenade Studentkårer (SFS), studentsektioner, lärosätens studenthälsor med flera för att få inspel på hur det arbetas med frågor om studenters arbetsmiljö och problem inom området.

Ett av årets medlemsråd hade studenters arbetsmiljö som tema och styrelsen inhämtade där synpunkter på Saco studentråds nuvarande politik gällande studenters arbetsmiljö vilka sedan legat till grund för arbetet med att utveckla vår politik på området.

Presidiet har träffat utredningen som haft i uppdrag att ta fram ett förslag till ny arbetsmiljöstrategi för regeringen. Saco studentråd har gjort [inspel](#) till utredningen i två omgångar baserat på våra åsikter i det politiska programmet och anteckningar från diskussionerna under rundabordssamtalet och medlemsrådet. Dessutom har presidiet haft kontakt med Sacos arbetsmiljöutredare som sitter i utredningens referensgrupp.

Presidiet har även haft möte med Arbetsmiljöverket om hur de arbetar med frågor om studenters arbetsmiljö och bevakar Myndigheten för arbetsmiljökunskaps projekt gällande studenters arbetsmiljö.

Vice ordförande har också lyft frågorna kring studenters arbetsmiljö i en debattartikel som publicerades i SULF:s tidning Universitetsläraren. Det som lyfts i debattartikeln är baserat på den politik som finns i det politiska programmet och vad som ingår i inspelet till arbetsmiljöstrategin.

Efter handlingsdeadline men innan kongressen kommer ordförande även ha ett möte med ordförande och vice ordförande för Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) som är en sammanslutning av landets lärosäten. Frågor om lärosätenas ansvar och arbete med studenternas arbetsmiljö och rehabiliteringsansvar för studenter som varit sjukskrivna kommer lyftas. Ordföranden kommer också delta i en workshop om studenters arbetsmiljö som Myndigheten för arbetsmiljökunskap (MYNAK) ordnar.

Intern verksamhet

Styrelsen har haft sju styrelsemöten och ytterligare två planerade efter att handlingarna skickas ut.

Det är relevant och attraktivt att vara aktiv i federationen Saco studentråd

Saco studentråd har under verksamhetsåret haft två medlemsråd på höstterminen, och en utbildningshelg på vårterminen. Medlemsrådet i september hade temat arbetsmarknad, och innehöll föreläsningsspass från Akademikernas a-kassa, workshops och en väldigt uppskattad rollspelsövning i kollektivavtalsförhandling. I december hölls ett endags-medlemsråd som handlade om studenters arbetsmiljö. SFS höll ett föredrag om arbetsmiljöarbete för studenter, dåvarande arbetslivsminister

Paulina Brandberg deltog via en videohälsning och en workshop om Saco studentråds politik om studenters arbetsmiljö hölls.

Vårens utbildningshelg hade temat studentpolitiskt påverkansarbete. Utbildningshelgen hade ett annorlunda upplägg jämfört med tidigare evenemang som Saco studentråd ordnat. Styrelsen testade konceptet att ha ett sammanhållet tema och paketera det som en utbildning i ett specifikt tema. Innehållet var en del externa föreläsare, men också personer från styrelsen som höll i pass, en rollspelsövning och en debattartikelworkshop. Efter utvärdering så delades det ut diplom.

Samtliga fysiska evenemang har haft god uppslutning jämfört med de senaste verksamhetsåren. Både sett till faktiskt antal deltagare, och sett till hur många studentsektioner som deltagit. Utbildningshelgen hade högst antal deltagare, där det totalt under helgen var nästan 40 deltagare, vilket är rekord sedan pandemin.

Utvärderingarna för medlemsråden och utbildningshelgen visar att de är uppskattade evenemang, där de flesta programpunkter har höga betyg och det mestadels är positiva kommentarer och beröm.

Under verksamhetsåret har styrelsen också testat att anordna en del digitala möten. Ett digitalt medlemsråd om arbetstidsförkortning under hösten, ett digitalt presidieråd och en digital motionsskola under våren. Antalet deltagare på dessa digitala möten var omkring tio personer.

Saco studentråd har även under året tagit fram en skrift; "[Framgångsfaktorer för Sacoförbundens studentsektioner](#)". Skriften tar upp de ståndpunkter som finns i kapitlet "studentsektionernas roll i Sacofederationen" i det politiska programmet och utvecklar vad de innebär och varför det är viktigt att Sacoförbunden stöttar studentsektioner i detta. På Sacos ordföranderåd i februari höll presidiet i ett diskussionspass utifrån skriften, där deltagare bestod av ordföranden och kanslichefer/förbundsdirektörer från Sacoförbunden. Ett diskussionspass hölls även på Sacoförbundet SRAT:s förbundsstyrelsemöte i mars.

Presidiet har haft kontakt med samtliga aktiva studentsektioner och deltagit på kickoffer, möten och årsmöten. I dessa sammanhang har presidiet vid flera tillfällen hållit föredrag, och även vid flera tillfällen hjälpt till genom att vara mötesordförande eller mötessekreterare.

Bevaka arbetet inför Sacos kongress 2025 och involvera studentsektionerna i att lyfta för studenterna angelägna frågor

Sacos kansli har under året arbetat fram ett utkast till samhällspolitiskt program som Sacos kongress ska besluta om. Presidiet har fått ge inspel på innehåll och utformning och har då särskilt lyft behovet av tillräcklig finansiering av högre utbildning men även av övrig offentlig sektor och en mer effektiv klimatpolitik.

Styrelsen har under året arbetat med ett flertal möjliga motioner att sända till Sacos kongress efter beslut på Sacos studentråds kongress. Styrelsen har inhämtat studentsektionernas åsikter gällande några av förslagen dels genom en enkät och dels vid ett medlemsråd. De förslag som styrelsen har valt att gå vidare med kommer behandlas på Saco studentråds kongress.

Styrelsen har även uppmanat förbundens ledningar att verka för att det på Sacos kongress ska finnas röstberättigade ombud som är studenter.

Vid behov lämna förslag på förändringar av Saco studentråds styrdokument och politiska program

Styrelsen har funnit anledning att lämna förslag på en förändring i stadgarna och flera förändringar i det politiska programmet. Argumentation för varför styrelsen vill att kongressen gör de förändringarna återfinns i brödtexten för respektive proposition.

Utöver de förslag som styrelsen lagt har styrelsen undersökt behovet av att uppdatera Saco studentråds stadgar för att säkerställa att kongressen kan genomföras även för den händelse att regeringen beslutar om högsta beredskap. Under verksamhetsåret har flera Sacoförbund börjat utreda hur deras verksamhet och demokratiska organisation ska kunna fungera i händelse av krigsfara eller krig. Sveriges Ingenjörer har antagit en bilaga till sina stadgar som reglerar hur deras fullmäktige ska genomföras under högsta beredskap.

Även Saco kommer med största sannolikhet ändra sina stadgar vid kongressen i november vilket kommer förändra hur kongresser genomförs och vilka beslut de får fatta i händelse av höjd beredskap. Styrelsen anser att det kan finnas ett behov även för Saco studentråd att se över stadgarna i det avseendet men att det arbetet kräver mer tid än vad som gör det möjligt att besluta i frågan under årets kongress.

Internationellt

Saco studentråd är, via Sacos medlemskap i Europafacket (ETUC), en del av Europafackets ungdomskommitté. Saco studentråds arbetsordning reglerar att vice ordförande är internationell representant för studentrådet. I oktober deltog vice ordförande i ett 'Think tank meeting' i Zagreb, Kroatien. Mötet anordnades av ungdomskommittén med stöd av Friedrich Ebert Stiftung. Under mötet var det en del föreläsningar och workshops, där temat var hur ungdomskommittén ska arbeta med de beslut från Europafackets kongress som handlar om unga.

I december deltog vice ordförande i ett ungdomskommittémöte i Bryssel, där kommande aktiviteter diskuterades och det beslutades om en "Youth declaration". Det pratades också om arbetet kopplat till EU:s "Traineeship directive". I samband med resan fick vice ordförande även delta en stund i Europafackets "steering committee meeting" samt delta vid LO/TCO/Sacos gemensamma Brysselkontors julmottagning.

Vice ordförande ska även efter Saco studentråds kongress ingå i Sacos delegation på Europafackets 'mid-term conference' i Belgrad.

Styrelsen har även genomfört en studieresa till Helsingfors och där träffat studentorganisationerna i STTK och Akava. Vice ordförande har sammanfattat reflektioner från resan i en rapport som finns att tillgå [här](#).

Landsrådet för Sveriges barn- och ungdomsorganisationer (LSU)

Saco studentråd är medlem i LSU. Det är en organisation som verkar för att unga ska kunna engagera sig i demokratiska föreningar. Saco studentråd närvarade vid LSU:s årsmöte i november och har haft möte med organisationens ordförande. Styrelsen nominerade vice ordförande Colin Andersson till verksamhetsrevisor i LSU, och på deras årsmöte blev han vald till verksamhetsrevisorsersättare.

Listor

I media

Försvarat omställningsstudiestödet

<https://www.svd.se/a/xm98wn/ett-studiestod-for-omstallning-behovs-skriver-titus-fridell>

Kritiserat nya byggregler för studentbostäder

<https://www.dagenssamhalle.se/opinion/debatt/boverkets-forslag-ar-sa-daligt-att-vi-gapar-av-forvaning/>

<https://www.lundagard.se/2024/06/04/lattare-att-bygga-studentbostader-men-boverkets-forslag-far-kritik/>

<https://www.altinget.se/bo/artikel/boverkets-byggregelforslag-ar-diskriminerande>

Kritiserat avskrivning av studielån för poliser

<https://www.lundagard.se/2024/11/13/debatt-en-halv-miljard-till-polislan-ar-en-billig-losning-pa-fel-problem/>

Debatterat syftet med högre utbildning

<https://www.di.se/debatt/replik-studenter-inte-bara-produkter-for-naringslivet/>

Kritiserat regeringens angrepp på fristående kurser (publicerad i cirka 30 tidningar) <https://www.allehanda.se/artikel/goda-studievillkor-behovs-for-framtidens-arbetsliv/>

Försvarat den svenska modellen

<https://www.di.se/debatt/replik-timbros-forslag-hotar-den-svenska-modellen/>

Krävt ett förbättrat studiemedelssystem

<https://www.gp.se/debatt/dags-for-ett-studiemedel-som-moter-verkligheten.410e3876-927f-45dd-9fb5-3e8987eaf822>

Krävt ett bevarat skydd för studenters rättssäkerhet

<https://www.altinget.se/artikel/sacos-studentraad-forsamra-inte-studenters-rattigheter-pehrson>

Krävt satsningar på högre utbildning (publicerad i 22 tidningar)

<https://www.kristianstadsbladet.se/2025-03-29/satsa-pa-jobben-i-varbudgeten-hogsta-arbetslosheten-pa-tre-ar/>

Skrivit under för förverkligad STEM-strategi

<https://www.tidningencurie.se/debatt/lat-unga-fa-en-aktiv-roll-i-att-forverkliga-stem-strategin>

Krävt förbättringar kring studenters arbetsmiljö

<https://universitetslararen.se/2025/04/14/studenter-ska-inte-behova-valja-mellan-halsa-och-utbildning/>

Remissvar

[Boverkets uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder](#)

[Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter](#)

Föreskrifter om godtagbar standard för utbildningar utomlands på eftergymnasial nivå

Verksamhetsrevisorernas revisionsrapport

Verksamhetsrevisorernas revisionsberättelse för verksamhetsåret 2024/2025

Verksamhetsrevisorerna skall, enligt §18 Saco studentråds stadgar, granska styrelsens och valberedningens förvaltning utifrån dessa stadgar, beslut fattade av kongressen och de av Saco givna förutsättningar. De ska också inför ordinarie kongress lämna en revisionsrapport till kongressen och förorda eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

Detta är verksamhetsrevisorernas revisionsberättelse (revisionsrapporten) för verksamhetsåret 2024/2025 som härmed överlämnas till kongressen. Det får även betraktas som underlag för kongressen inför beslut om ansvarsfrihet.

Under året har vi, Jim Helenius och Richard Simo, granskat styrelsens arbete. Vi har följt deras arbete genom protokoll och handlingar, genom att delta på event anordnade av styrelsen samt genom att följa styrelsen i media och sociala medier. Som underlag för vår granskning har vi haft stadgarna, politiska programmet och verksamhetsplanen samt beslut fattade av kongressen. I december 2024 lämnade vi en halvtidsrapport till styrelsen för att ge vår syn på arbetet så långt och ge rekommendationer för det fortsatta arbetet. I mars träffade vi presidiet på plats i anslutning till en utbildningshelg för att ge återkoppling och reda ut vissa frågor och funderingar före upprättandet av denna rapport.

Vi har funnit att styrelsen har förvaltat verksamheten på ett vederbörligt och gediget sätt. Kärnan i organisationens utveckling och framgång är verksamhetsplanen som avspeglar medlemmarnas intressen. Det arbetet som har bedrivits av styrelsen har i högsta grad varit i enlighet med verksamhetsplanen.

Genom påverkansarbete och möten med politiker och beslutsfattare samt debattartiklar och en speciell julkampanj har Saco studentråds kärnfrågor lyfts, och särskilt studenters ekonomi då kongressen uppdrog åt styrelsen att arbeta extra för förlängd maxtid för studiemedel. Styrelsen har också varit alerta avseende nyväckta frågor och utredningar på regeringsnivå som skulle kunna påverka studenternas vardag och tyckte till i sakfrågorna på olika sätt. Styrelsen har även svarat på flertalet relevanta remisser.

Arbetet har synts lagom mycket i media. Att synas på sociala medier är en utmaning för många organisationer och ständig utveckling behövs, och styrelsen har gjort framsteg där.

Arbetet med av kongressen beslutad fokusfråga (studenters arbetsmiljö) har varit tillfredsställande. Det omfattade rundabordssamtal, temat för medlemsråd, medskick till utredningen om ny arbetsmiljöstrategi för regeringen och möten med myndigheter. Studentsektionerna har tydligt varit engagerade i frågan. Fler medlemmar från studentsektionerna har varit aktiva i år och betydligt fler har deltagit vid evenemang anordnade av styrelsen som aktivt har sökt sig till studentsektionerna

och stärkt den interna kontaktytan. Detta är en positiv trend som vi gärna ser fortsätta inom federationen.

I november håller Saco sin kongress och styrelsen har arbetat aktivt och förberett inför den, skrivit motioner och engagerat studentsektionerna i detta arbete genom en enkät och aktiv dialog.

Valberedningen brukar i föreningsvärlden vanligtvis inte granskas av revisorerna. De aktuella stadgarna uppdrar åt oss att även göra detta. Efter intervju med valberedarna har vi funnit att arbetet har utförts på ett sedvanligt sätt utan några konstigheter i upplägget eller planeringen. I och med valberedningen behandlar känsliga uppgifter kan inte någon närmare bedömning göras.

Verksamhetsrevisorerna hade under föregående år rekommenderat avveckling av detta ansvar från revisorerna. Styrelsen har därför lagt fram en proposition avseende stadgeändring gällande denna punkt.

Således har verksamhetsplanen fullföljts och inga anmärkningar återfinns.

Vår rekommendation till nästa styrelse är att fortsatt följa verksamhetsplanen i sitt arbete, planera i förväg och tidigt på året hur de viktigaste frågorna ska bedrivas och att i större utsträckning synas i media, framför allt på sociala medier.

Verksamhetsrevisorerna föreslår kongressen, på basis av det som rapporteras ovan:

Att bevilja ansvarsfrihet till samtliga ledamöter i styrelsen.

Verksamhetsrevisorerna:

Jim Helenius

Richard Simo

Västerås 2025-04-22

Proposition 1: Ändring av stadgarna

Proposition 1: Ändring av stadgarna

Enligt Saco studentråds stadgar ska verksamhetsrevisorerna granska styrelsens och valberedningens förvaltning. Att granska styrelsens arbete är verksamhetsrevisorers huvuduppgift i alla föreningar, men att granska valberedningen är en uppgift som är till synes unik för Saco studentråds verksamhetsrevisorer.

Uppdraget att granska valberedningen lades till i Saco studentråds stadgar vid en större revidering av stadgarna som beslutades på Saco studentråds kongress 2023. Innan den förändringen hade inte verksamhetsrevisorerna i uppdrag att granska valberedningen.

Sacos stadgar stod som förebild vid stadgerevideringen men enligt dem har Sacos revisorer inte i uppdrag att granska valberedningen. Inte heller i något av Sacos 21 medlemsförbund har någon revisor i uppdrag att granska sin valberedning.

Vid 2024 års kongress rekommenderade verksamhetsrevisorerna i sin revisionsrapport att stadgarna ändras så att verksamhetsrevisorerna inte längre har i uppdrag att granska valberedningen. Som skäl angav de att endast valberedningen bör ha tillgång till de personuppgifter som de hanterar i beredningsarbetet och att det i de fall då en verksamhetsrevisor också är kandidat till ett val som valberedningen bereder uppstår en intressekonflikt.

Rent stadgetekniskt krävs endast följande förändring i § 18, första stycket: *Verksamhetsrevisorerna ska granska styrelsens och valberedningens förvaltning utifrån dessa stadgar, beslut fattade av kongressen och de av Saco givna förutsättningarna.*

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att i § 18 Verksamhetsrevisorerna, första stycket, i Saco studentråds stadgar stryka "och valberedningens."

Proposition 2: Motion om Sacos klimatarbete

Proposition 2: Motion om Sacos klimatarbete

Omställning och strukturomvandling har alltid varit fackliga frågor, och insikten att klimatet därmed också är en fråga som är relevant för fackliga organisationer har blivit så gott som universell. Därför är det väsentligt att Saco bedriver ett aktivt påverkansarbete i klimatpolitiska och omställningsfrågor.

På Sacos kongress 2021 beslutades att ett samverkansråd skulle inrättas. Rådet kom att heta Saco Klimat och det hade till uppgift att ta fram förslag på klimatpolitiska ståndpunkter. Styrelsen beslutade sedan att anta de klimatpolitiska ståndpunkterna vilka har legat till grund för Sacos påverkansarbete i frågorna. Det är viktigt att påverkansarbetet i de här frågorna fortsätter.

Det är också viktigt att det finns förutsättningar för förbunden att ta fler steg för att samverka i hållbarhetsfrågor. Sacos kongress varken kan eller ska besluta vad förbunden ska göra. Men kongressen kan besluta att Saco ska vara förbunden behjälpligt i de frågor förbunden själva beslutar att samverka kring. Därför bör Saco främja facklig samverkan i frågor om en rättvis klimatomställning.

Saco studentråd föreslår kongressen besluta:

- att ge Saco studentråds styrelse i uppdrag att skicka propositionen som en motion till Sacos kongress
- att ge Saco studentråds styrelse i uppdrag att vid behov göra mindre ändringar i bakgrundstexten efter dialog på Saco studentråds kongress
- att Saco ska bedriva ett aktivt påverkansarbete för en rättvis klimatomställning
- att Saco ska bistå förbundens samverkan i frågor om en rättvis klimatomställning

Proposition 3: Motion om akademikerbegreppet

Proposition 3: Motion om akademikerbegreppet

Till kongressen 2021 gjordes ett framtidsarbete där ett av förslagen var att Saco skulle vidareutveckla akademikerbegreppet. Ordet akademiker sågs som föråldrat och det påtalades att allt färre, särskilt unga, identifierade sig som akademiker trots att allt fler hade en akademisk utbildning.

Samtidigt sågs det som en styrka att vara del av en akademikergemenskap och det konstaterades att Sacos varumärke var starkt och positivt laddat. Vi vill alla att fler akademiker, och framförallt yngre och studenter, ska se positivt på att vara del av en akademikergemenskap. Men för att Sacoförbund ska vara det självklara valet för unga behöver akademikerbegreppet vara relevant för dem. Saco studentråd anser att det bör tas fram en tydlig definition av vad som avses med begreppet akademiker.

Saco är Sveriges akademikers centralorganisation. Vi borde veta vad vi menar med det.

Saco studentråd föreslår kongressen besluta:

- att** ge styrelsen i uppdrag att skicka propositionen som en motion till Sacos kongress
- att** ge styrelsen i uppdrag att vid behov göra mindre ändringar i bakgrundstexten efter dialog på Saco studentråds kongress
- att** Saco under kommande kongressperiod ska utreda vad som avses med begreppet akademiker.

Proposition 4: Motion om arvodering

Proposition 4: Arvodering i Saco studentråd

Saco studentråd fick av sin kongress år 2022 i uppdrag att undersöka möjligheten att införa arvodering för förtroendeuppdrag inom Saco studentråd. Det är i dagsläget bara uppdrag som ordförande samt vice ordförande för Saco studentråd som är arvoderade. Arvodena är beslutade av Sacos styrelse och betalas av Saco som en del av personalkostnaderna för kansliet. Saco studentråd kan inte självständigt besluta om arvoderingar, varken vem som ska vara arvoderad eller med vilket belopp.

Studentrådets styrelse 2022/2023 lyfte frågan om arvodering för fler uppdrag med Sacos kansli. Vid den tiden pågick ett arbete med att se över hur Saco studentråds ekonomi och arvoderingar ska hanteras i Sacos budget och frågan om ytterligare arvoderingar togs med i arbetet som ett inspel men kunde inte avgöras under dåvarande verksamhetsår. Vid Saco studentråds kongress 2023 rapporterade styrelsen hur arbetet fortskridit och kongressen beslutade då att uppdra till styrelsen att bevaka och lyfta frågan under nästkommande verksamhetsår.

Under det gångna verksamhetsåret har Sacos styrelse, på uppmaning av Sacos verksamhetsrevisorer, beslutat att förändra hur kostnaderna för Saco studentråds verksamhet redovisas i Sacos räkenskaper. Till och med 2023 har Sacos kansli fastställt de årliga arvodena utifrån lönenivåer för nyexaminerade i Stockholm enligt Saco lönesök. Från och med 2024 är det Sacos styrelse som beslutar om arvoderingsnivån som nu i stället är kopplat till riksdagsarvodet på liknande sätt som för övriga förtroendevalda i Saco.

Sacos kansli och Saco studentråds styrelse har dragit slutsatsen att ytterligare arvoderingar inte kan komma till stånd med mindre än att Sacos kongress beslutar att så ska ske. Saco studentråds styrelse 2024/2025 fick i uppdrag av studentrådets kongress att komma med förslag på en motion om arvodering att skicka till Sacos kongress 2025.

Saco studentråd föreslår därför:

- att** ge styrelsen i uppdrag att skicka propositionen som en motion till Sacos kongress
- att** ge styrelsen i uppdrag att vid behov göra mindre ändringar i bakgrundstexten efter dialog på Saco studentråds kongress

- att** Saco studentråds styrelseledamöter arvoderas med 500 kronor per ordinarie styrelsesammanträde som ledamoten närvarar vid.
- att** Saco studentråds verksamhetsrevisorer och ledamöter i valberedningen arvoderas med 1000 kronor per verksamhetsår.
- att** arvode ska utgå endast för den period som en förtroendevald utövar sitt uppdrag. Vid avgång eller tillträde under mandatperioden avrundas tiden till hel månad och ersättningen reduceras i motsvarande utsträckning.
- att** uppdra Sacos valberedning att komma med förslag på justeringar till nästa ordinarie kongress.

Proposition 5: Motion om lärosättestillträde

Proposition 5: Motion om lärosätstillträde

Fackliga organisationer spelar en central roll i att informera och organisera studenter vid Sveriges högskolor och universitet. Detta är viktigt för att stärka studenter inför sitt framtida yrkesliv och göra dem medvetna om arbetsmarknaden i stort. Dock finns det idag hinder för vissa organisationers tillgång till lärosätenas lokaler, vilket begränsar deras möjlighet att nå ut till studenter.

Enligt nuvarande reglering (1 kap. 13 § Högskoleförordningen) har studentföreningar vid ett lärosäte rätt att använda undervisningslokaler för sina aktiviteter. Dock exkluderas ofta externa aktörer, inklusive fackförbund, från tillträde till lokaler, vilket resulterar i en begränsad möjlighet att verka på campus. Detta är en problematik som bland annat har påtalats av Akademikerförbundet SSR i en tidigare skrivelse till dåvarande Högskoleverket, där det framkom att fackliga organisationer allt oftare nekas tillgång till lärosätenas lokaler för att värva medlemmar och informera om sina verksamheter.¹

Den nuvarande situationen skapar ogynnsamma förutsättningar för fackförbund och riskerar att begränsa deras möjligheter att nå ut till studenter. För att garantera att fackförbund kan träffa studenter är det avgörande att fackförbund får möjlighet att verka på campus.

Saco studentråd föreslår därför:

- att** ge styrelsen i uppdrag att skicka propositionen som en motion till Sacos kongress
- att** ge styrelsen i uppdrag att vid behov göra mindre ändringar i bakgrundstexten efter dialog på Saco studentråds kongress
- att** Saco verkar för att fackförbund tillåts verka på lärosäten och få tillgång till gemensamma ytor för informationsspridning och rekrytering av medlemmar.

1

<https://www.uka.se/download/18.3024c77018b37fb624119929/1697548311923/31-2471-11-fackling-skrivelse-lokaltillgang.pdf>

Proposition 6: Verksamhetsplan

Proposition 6: Verksamhetsplan 2025/2026

Extern verksamhet

Saco studentråd har sedan bildandet drivit frågor om studenters ekonomiska och akademiska förutsättningar. Saco studentråd ska fortsätta bevaka och vara en röst i frågor som rör studiemedel och finansiering av högre utbildning.

Saco studentråd deltar i en del internationella sammanhang via Saco, som är medlemmar i till exempel Europafacket (ETUC) och Nordens fackliga samorganisation (NFS). Deltagande i dessa sammanhang gör att Saco studentråd kan bevaka och påverka frågor som rör studenter och högre utbildning även i EU.

Saco studentråd är framtidsrösten inom Sacofederationen och ska sträva efter att vara en relevant aktör i frågor som är av intresse för våra medlemmar.

Saco studentråd ska verka för:

- att** strategiskt och långsiktigt driva Saco studentråds kärnfrågor.
- att** följa samhällsutvecklingen och eftersträva att agera på frågor av vikt för studenterna utifrån Saco studentråds åsikter,
- att** arbeta med den av kongressen beslutade fokusfrågan för verksamhetsåret 2025/2026.
- att** vara aktiv i internationella sammanhang av relevans för Saco studentråds verksamhet.

Intern verksamhet

Rollen som mötesplats och samverkansorgan mellan Sacoförbundens studentsektioner är central i Saco studentråds verksamhet och identitet. Saco studentråd ska sträva efter att samla fackligt förtroendevalda studenter genom tillgängliga och attraktiva evenemang.

I november 2025 håller Saco kongress. Saco studentråd ska vara framtidsrösten inom Sacofederationen och ska därför delta aktivt på kongressen och driva frågor som är av betydelse för studenter. Saco studentråd har inga röstberättigade ombud på Sacos kongress. Förhoppningsvis kommer en del av ombuden från Sacoförbunden vara studenter. De kan då påverka Saco via sina moderförbund.

Eftersom Saco studentråds politiska program och stadgar saknar löptid måste de uppdateras kontinuerligt av kongressen. Styrelsen bör därför vid behov lämna ändringsförslag för att hålla dem relevanta.

Saco studentråd ska verka för:

- att** det är relevant och attraktivt att vara aktiv i federationen Saco studentråd,
- att** delta aktivt på Sacos kongress och driva frågor av betydelse för studenter,
- att** vid behov lämna förslag på förändringar av Saco studentråds styrdokument och politiska program till nästa kongress.

Proposition 7: Fokusfråga

Proposition 7: Fokusfråga

Förra verksamhetsåret hade Saco studentråd *Studentbostäder* som fokusfråga. Innevarande verksamhetsår har *Studenters arbetsmiljö* varit fokusfråga. Fokusfrågan har inneburit att styrelsen särskilt arbetat med den frågan utifrån de åsikter kongressen beslutat om i det politiska programmet. Fokusfrågorna har även lyfts på medlemsråd för att kompetensutveckla studentsektionerna och diskutera frågorna.

I det politiska programmet återfinns tre kärnfrågor som Saco studentråd arbetat långsiktigt med under flera decennier. De är *Studentens ekonomi*, *Studentens hälsa & trygghetssystem* samt *Studentens koppling till arbetsmarknaden*. Fokusfrågan har fungerat som ett komplement till kärnfrågorna och har inneburit ett uppdrag till styrelsen att särskilt arbeta med ytterligare en fråga under kommande verksamhetsår.

Styrelsen har beslutat att föreslå "studiemedelssystemet" som fokusfråga för kommande verksamhetsår. Detta med anledning av att regeringen har sagt att man kommer tillsätta en utredning om detta. Arbetet kopplat till utredningen kommer ta en hel del fokus för Saco studentråd då studiemedelsfrågorna påverkar de flesta studenter. Aktivt påverkansarbete kan förhoppningsvis leda till förbättringar i dagens system.

Om kongressen vill att nästa styrelse ska arbeta med en annan fokusfråga än studiemedelssystemet så finns det möjlighet under kongressen att föreslå det.

Förslag till beslut

Saco studentråds styrelse föreslår kongressen besluta

att välja studiemedel som fokusfråga för verksamhetsåret 2025/2026.

Proposition 8: Studenters arbetsmiljö i det politiska programmet

Proposition 8: Förslag till uppdaterat kapitel om studenters hälsa och trygghetssystem

Kongressen 2024 gav styrelsen i uppdrag att strukturera om och utveckla ny politik för studenters arbetsmiljö i det politiska programmet. Den här propositionen är resultatet av det arbetet.

Styrelsen har vid ett medlemsråd lyssnat in sektionerna gällande hur nuvarande politik ska tolkas, vad som bör förändras och vad som saknas. Sektionerna har även erbjudits möjlighet att genom en enkät delge styrelsen åsikter om Saco studentråds politik gällande studenters arbetsmiljö.

Styrelsen har valt att lägga förslaget på ny politik på en övergripande nivå. Väldigt konkreta arbetsmiljörelaterade frågor, såsom antal studieplatser i ett universitetsbibliotek eller ljuddämpning i lärosätens korridorer, drivs bäst mot enskilt lärosäte medan Saco studentråd i huvudsak bedriver påverkansarbete mot nationella aktörer.

Propositionen består av styrelsens förslag till uppdaterat kapitel om studenters hälsa och trygghetssystem samt en bilaga innehållandes nuvarande att-satser samt styrelsens resonemang om varför de bör eller inte bör ändras.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att anta förslaget till uppdaterat kapitel om studenters hälsa och trygghetssystem.

Förslag till uppdaterat kapitel: Studentens hälsa och trygghetssystem

Saco studentråds inriktning är

- att* studenter ska ha tillgång till ett fullgott utbud av stöd och yrkeskompetenser för att förebygga ohälsa och garantera en tillfredsställande arbetsmiljö,
- att* studenters rehabilitering tillbaka in i studier ska byggas på en tydlig och effektiv samverkan mellan lärosäte, myndigheter och den offentliga vården, samt
- att* studenter ska integreras med socialförsäkringssystemet för yrkesverksamma.

Saco studentråd anser

- att* nationella riktlinjer för alla lärosäten ska införas gällande studenters arbetsmiljö,
- att* lärosäten ska ha väl utarbetade rutiner för hur studenter ska involveras i det systematiska arbetsmiljöarbetet,
- att* studenter ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila,
- att* studenter ska ha minst 36 timmars sammanhängande veckovila,
- att* studenter ska få information av lärosätet om vilka studiesociala stöd som erbjuds vid sina lärosäten och av offentliga instanser,
- att* studenter som innehar förtroendeuppdrag att bevaka och påverka studenters arbetsmiljö ska erhålla ersättning för den tid uppdraget kräver,
- att* lärosäten ska genomföra en årlig digital anonym hälsoscreening för alla studenter,
- att* studenternas trygghetssystem ska vara transparenta och enkla att förutse,

- att* det ska vara möjligt att vara sjukskriven på deltid och studera med studiemedel på deltid i kvartsfart, halvfart och trekvartsfart,
- att* studenten ska behålla sin utbildningsplats vid sjukskrivning,
- att* studerande föräldrar ska ha möjlighet att erhålla föräldrapenning på en nivå som motsvarar fullt uttag av ordinarie studiemedel, samt
- att* karenstiden för avskrivning av studielån för studenter som är sjukskrivna ska vara 14 dagar.

Bilaga med förklarande

Den här bilagan består av dagens kapitel, de nya förslagen och förklaringar till hur styrelsen har resonerat.

Rubrik: Studenters hälsa och trygghetssystem

Styrelsen anser att kapitlet inte bör byta namn. Arbetsmiljö är en fråga om hälsa och hälsa är en fråga om arbetsmiljö. Åtta att-satser i nuvarande kapitel handlar om hälsa/arbetsmiljö och sex av dem handlar om trygghetssystem/socialförsäkringar. Båda områdena är frågor som Saco studentråd drivit länge och profilerat sig i. Frågor om socialförsäkringar är dessutom tätt förknippade med våra moderförbunds yrkesverksammas förutsättningar och därmed fackens åsikter och påverkansarbete.

Man skulle möjligtvis kunna tänka sig att kapitlet byter namn till "studenters arbetsmiljö och trygghetssystem" men styrelsen anser att hälsa är ett bättre värdeord, särskilt eftersom det är studentkårerna som har det formella uppdraget att företräda studenter i frågor om arbetsmiljö gentemot lärosätena. Saco studentråd kan däremot bistå arbetet genom påverkansarbete gentemot främst regering och riksdag.

Inriktningar

1. att studenter ska ha tillgång till ett fullgott utbud av stöd och yrkeskompetenser för att förebygga ohälsa

Styrelsen föreslår att kongressen lägger till arbetsmiljö i första att-satsen i inriktningarna för att förtydliga att kapitlet och hälsa över huvud taget handlar om arbetsmiljö. Det tydliggör också att en god arbetsmiljö inte händer av sig själv utan kräver arbetsmiljökompetens från lärosätets sida. Den nya att-satsen föreslås lyda:

att studenter ska ha tillgång till ett fullgott utbud av stöd och yrkeskompetenser för att förebygga ohälsa och garantera en tillfredsställande arbetsmiljö

2. att studenters rehabilitering tillbaka in i studier ska byggas på en tydlig och effektiv samverkan mellan lärosäte, myndigheter och den offentliga vården

Styrelsen anser att det här är en bra åsikt som inte bör ändras. Arbetsgivare har ett uttalat ansvar att göra anpassningar i arbetet så att arbetstagare med nedsatt förmåga att arbeta ska kunna komma tillbaka till arbetet efter sjukskrivning. Saco studentråd tycker att även studenter ska ha rätt till anpassningar tillbaka in i studier.

3. att studenter ska integreras med socialförsäkringssystemet för yrkesverksamma

Styrelsen anser att det här är en bra åsikt som inte bör ändras. Om studenter har speciallösningar genom andra system än resten av befolkningen ökar risken att studenter faller mellan stolarna och att studenters frågor inte bli lika politiskt prioriterade och att de glöms bort när det görs förändringar i andra trygghetssystem.

Åsikter

4. att studenter ska få minst två kalenderdagens ledighet mellan avslutandet av en kurs/delkurs och starten av nästa på samtliga program och kurser

Styrelsen tolkar att-satsens andemening som att studenter bör få rätt till motsvarande helgledighet efter avslutade kurser. Helgledighet är en arbetsmiljöfråga och man brukar i de sammanhangen prata om helgledigheten som veckovila. Syftet med veckovila är att arbetstagare återkommande ska få längre sammanhängande ledighet än dygnsvilan. Veckovila regleras i arbetstidslagen som säger att arbetstagare ska ha rätt till minst 36 timmar sammanhängande veckovila.

Kurser och delkurser varierar kraftigt i längd så i stället för att anse att studenter ska ha rätt till helg när en kurs eller delkurs är slut tycker styrelsen att studenter ska ha samma rätt till veckovila som arbetstagare. Förslaget till ny att-sats lyder:

att studenter ska ha minst 36 timmars sammanhängande veckovila

I praktiken skulle en sådan bestämmelse innebära att ett dygn och en natt per vecka är fredade från schemalagda obligatoriska moment. Ingenting skulle förändras för de flesta studenter men för vissa skulle det innebära en väsentligt bättre arbetsmiljö.

5. att studenter ska få information av lärosätet om vilka studiesociala stöd som erbjuds vid sina lärosäten och av offentliga instanser

Styrelsen anser att det här är en bra åsikt som inte bör ändras. Enligt en undersökning som Saco och Saco studentråd beställde 2019 visste en fjärdedel av nyexaminerade akademiker inte att det fanns en studenthälsa.

6. att lärosäten ska ha god kännedom om sina studenters hälsotillstånd

Styrelsen bedömer att den här att-satsen är svårtolkad och det framkom vid ett medlemsråd där det här kapitlets att-satser diskuterades att det kan uppfattas som integritetskränkande om lärosäten skulle ha för mycket information om individuella studenters hälsa.

För att förtydliga att det inte handlar om att lärosäten ska ha tillgång till vårdjournaler eller något liknande föreslår styrelsen en ny att-sats som ersätter den ovan:

att *lärosäten ska genomföra en årlig digital anonym hälsoscreening för alla studenter*

Med den föreslagna att-satsen är det tydligare att syftet inte är att knyta uppgifter till individer utan att datan ska samlas in för att lärosäten ska kunna dimensionera sin studenthälsa och sina tillgängliggörande insatser. Det blir också tydligt att det bara är de uppgifter en student vill dela med sig av som kommer samlas in.

7. att det ska vara möjligt att vara sjukskriven på deltid och studera med studiemedel på deltid i kvartsfart, halvfart och trekvartsfart

Det är idag möjligt för studenter att vara sjukskrivna på heltid och i vissa situationer även på halvtid. Ersättningsnivåerna i sjukförsäkringen för yrkesverksamma är antingen 25, 50, 75 eller 100 procent. Styrelsen anser att studenter bör ha samma möjlighet till sjukskrivning som yrkesverksamma och att attsatsen därför inte bör ändras. För kännedom finns det färdiga förslag på detta från SOU 2018:9.

8. att studenten ska behålla sin utbildningsplats vid sjukskrivning

Styrelsen anser att det här är en bra åsikt som inte bör ändras. Målet vid en sjukskrivning måste vara att man ska kunna komma tillbaka till den sysselsättning man hade innan, vilket ju inte är möjligt om man blir av med sin utbildningsplats. I vissa fall är det svårt att administrera men ambitionen bör vara att alla ska få behålla sin plats.

9. att studerande föräldrar ska ha möjlighet att erhålla föräldrapenning på en nivå som motsvarar fullt uttag av ordinarie studiemedel

Styrelsen anser att det här är en bra åsikt som inte bör ändras. Idag beräknas föräldrapenningen antingen utifrån den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI), som bygger på hur mycket man har tjänat under en viss tid, eller så får man grundersättningen i systemet vilket vid fullt uttag ger ungefär 7 500 kronor per månad. Saco studentråd anser att studenter som tar föräldraledighet ska kunna behålla sina inkomster i nivå med studiemedlet som idag ligger på 13 500 kronor per fyra veckorsperiod.

10. att studenternas trygghetssystem ska vara transparenta och enkla att förutse

Styrelsen anser att det här är en bra åsikt som inte bör ändras. Idag hanteras studenters trygghetssystem av både Försäkringskassan och CSN och om man inte har studiemedel faller man i vissa fall mellan stolarna.

11. att antalet karensdagar för studenter som blir sjukskrivna inte ska överstiga 8 kalenderdagar

Idag kan studenter som blir sjukskrivna behålla studiemedlet under sjukskrivningen. Lånet för den period av sjukskrivningen som överstiger 30 dagar skrivs sedan av. Det kan uttryckas som att studenter har 30 karensdagar. Saco studentråd anser att man inte ska behöva ta lån för att finansiera en sjukskrivning men att det är rimligt med en viss karenstid för att motverka felaktigt utnyttjande av systemet.

Styrelsen har undersökt varför vi har satt gränsen till åtta dagar i vårt politiska program men har inte kunnat hitta någon bra förklaring till det. Det finns däremot en väldigt bra anledning till att sätta gränsen till 14 dagar eftersom det är ett [färdigutrett förslag](#) som skulle vara enkelt att genomföra. Styrelsen föreslår därför att att-satsen justeras till följande:

att karenstiden för avskrivning av studielån för studenter som är sjukskrivna ska vara 14 dagar

12. att studenter ska ha goda förutsättningar att påverka sin egen studiemiljö både på lärosätet och nationellt

Naturligtvis ska studenter ha goda förutsättningar att påverka sin arbetsmiljö. Men vad som avses med att påverka den nationellt är lite oklart. Det sätt på vilket man vanligen påverkar sin arbetsmiljö på ett strukturerat sätt är genom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Att studenter ska inkluderas framgår tydligt av Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:1) men för att det ska fungera i praktiken

behöver lärosätena tydliga strukturer för hur deras personal ska arbeta med studenters arbetsmiljö. Styrelsen föreslår därför att att-satsen ändras till följande:

att lärosäten ska ha väl utarbetade rutiner för hur studenter ska involveras i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Den föreslagna lydelsen gör det också tydligt att det är lärosätenas ansvar att inkludera studenter i sådan utsträckning att de uppfyller de lagliga krav som ställs på dem.

13. att alla studenter ska ha en god arbetsmiljö

Det är självklart att Saco studentråd anser att alla studenter ska ha en god arbetsmiljö. Därför föreslår styrelsen att innebörden i att-satsen flyttas till inriktningen och slås ihop med att-sats 1. Ordet "god" föreslås vidare ändras till "tillfredsställande" eftersom det är det ordet som förekommer i Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Att arbetsmiljö nämns i inriktningen tydliggör också att hela kapitlet handlar om arbetsmiljörelaterade frågor.

14. att nationella riktlinjer för alla lärosäten ska införas gällande studenters arbetsmiljö

Styrelsen anser att det här är en bra åsikt som inte bör ändras. Studenter täcks redan idag av arbetsmiljölagen och de flesta av Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd gällande arbetsmiljö. Men lärosäten har ibland svårt att förhålla sig till reglerna och tillämpa dem på ett stringent sätt. Därför finns det ett behov av nationella riktlinjer för hur lärosäten ska arbeta med studenters arbetsmiljö.

Nya att-satser

15. att studenter som innehar förtroendeuppdrag att bevaka och påverka studenters arbetsmiljö ska erhålla ersättning för den tid uppdraget kräver

I dagens politiska program finns en snarlik att-sats under kapitlet *Jämställdhet & jämlikhet i högre utbildning*. Styrelsen föreslår att att-satsen flyttas till en mer logisk plats i det politiska programmet.

Formuleringen föreslås även ändras från att det gäller studenter som "väljer att arbeta för att påverka sin studiemiljö" till studenter som "innehar förtroendeuppdrag att bevaka och påverka studenters arbetsmiljö." Styrelsen anser att det då blir tydligare vilka studenter som avses och att vi bör prata om arbetsmiljö när det är arbetsmiljö vi menar.

16. att

studenter ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila

Dygnsvila är den ledighet någon har under varje 24-timmarsperiod. Enligt arbetstidslagen ska dygnsvilan för arbetstagare vara minst elva timmar sammanhängande ledighet. Studenter omfattas dock inte av arbetstidslagen trots att de har sämre förutsättningar än gemene arbetstagare att påverka hur deras obligatoriska moment förläggs. Styrelsen anser att studenters arbetsvillkor inte bör vara sämre än lagens minimikrav vad gäller möjlighet till återhämtning och föreslår därför att att-satsen ovan förs in i det politiska programmet.

Proposition 9: Ändringar i det politiska programmet

Proposition 9: Ändringar i det politiska programmet

Föräldraförsäkringsdagar

Uttaget av föräldraförsäkringen skiljer stort mellan könen vilket får långvariga konsekvenser för lön, karriärmöjligheter och pension. Ett 'jämsköllt' uttag av föräldraförsäkringen definieras i statistiken som att olikkönade par tar ut minst 40/60 procent av dagarna vardera i föräldraförsäkringen. 2024 tog män över lag ut cirka 22 procent av dagarna.

Ordet "jämskölldhet" avser förhållandet mellan kvinnor och män. I vissa sammanhang betyder jämskölldhet att det är exakt 50/50 fördelning mellan kvinnor och män men i statistiken är det vanligt att något anses vara jämsköllt om minst 40 procent utgörs av kvinnor eller män.

Saco studentråd anser idag att föräldraförsäkringen ska vara uppdelad i tre lika stora delar och att en tredjedel av dagarna är reserverad för vardera förälder och att den sista tredjedelen får disponeras fritt mellan dem.

Styrelsen föreslår en uppdaterad formulering som innebär att Saco studentråd vill se en än mer jämskölld föräldraförsäkring men som alltjämt ger visst utrymme för vårdnadshavarna att fördela föräldraledighetsdagarna på ett sätt som passar deras individuella förutsättningar.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse

Idag har båda föräldrar rätt till tio dagars samtidig ledighet med tillfällig föräldrapenning i samband med ett barns födelse. Samtidigt finns det en förhärsande norm och förväntan att kvinnor ska ta huvudansvaret för ett nyfött barn.

Därför anser styrelsen att ett utökande av de tillfälliga föräldraledighetsdagarna för båda vårdnadshavarna i samband med ett barns födelse skulle ha potential att förbättra jämskölldheten i föräldraledighetssystemet. Om arbetsgivarens förväntan är att föräldrar, oavsett kön, är lediga i samband med ett barns födelse skulle det sänka den personliga risken för män att vara föräldralediga samt förbättra mäns kontakt med sina nyfödda barn vilket i förlängningen skulle jämna ut skillnader mellan män och kvinnor.

Tillgänglighet utanför arbetstid

Många arbetsgivare förväntar sig idag att deras anställda ska vara tillgängliga så gott som dygnet runt. Vissa arbetsgivare ser det som att

deras anställda ska vara tillgängliga för att börja jobba när som helst på förfrågan medan andra ser det som att de inte ska jobba utan bara svara på mejl eller ta jobbsamtal på sin fritid utan att de inser att det utgör arbete.

Det finns såklart jobb och situationer som kräver att arbetstagaren är tillgänglig utanför ordinarie arbetstid men det är något som arbetstagaren bör få ersättning för.

EU-kommissionen har för avsikt att lagstifta om ett förtydligande av rättigheten att inte utan ersättning behöva vara tillgänglig för arbetsgivaren på sin fritid. På svensk arbetsmarknad regleras de flesta arbetsvillkor genom kollektivavtal i stället för genom lag.

I Saco studentråds politiska program står idag att tillgänglighet utanför arbetstid och ersättning för tillgängligheten ska framgå i en policy som arbetsgivaren tar fram. Policyer medför ett svagt skydd för arbetstagarna och de kan lätt ändras eller ignoreras av arbetsgivaren. Arbetsförhållandena såsom tillgänglighet och ersättning bör i stället regleras i kollektivavtal eller anställningsavtal.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att "föräldraförsäkringen ska vara tredelad där en tredjedel reserveras för vardera vårdnadshavaren och en tredjedel disponeras fritt"

i det politiska programmet ändras till

"föräldraförsäkringen ska vara tredelad, 40 procent av dagarna reserveras för vardera vårdnadshavare och resterande 20 procent får disponeras fritt."

att "vårdnadshavare ska ha rätt till 25 dagars tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse"

läggs till i det politiska programmet under rubrikerna *Efter studierna – Arbetsmiljö & arbetsvillkor*.

att "arbetsgivare ska ha en policy för vad som gäller för arbete och tillgänglighet utanför arbetstid där ersättning för tillgänglighet ska framgå"

i det politiska programmet ändras till

”krav på arbetstagares tillgänglighet och ersättning för det ska framgå i kollektivavtal eller anställningsavtal.”

Motioner & styrelsens motionssvar

Motion 1: Studiemedel som fokusfråga för Saco studentråd 2025/2026

Sveriges läkarförbund Student

Studiemedelsfrågan är en av de mest aktuella frågorna för en stor andel av Sveriges akademiker och bör därför vara en huvudprioritet för Saco studentråd under verksamhetsåret 2025/2026.

För det första är antalet studiemedelsveckor otillräckligt i förhållande till utbildningarnas längd. Allt fler studenter drabbas av att veckorna inte räcker till för att slutföra sin utbildning, särskilt de som går långa program eller behöver ta om kurser.

Detta skapar en otrygghet och tvingar många att arbeta vid sidan av studierna i en utsträckning som kan påverka deras prestationer negativt. Att säkerställa att studiemedlet faktiskt räcker för hela studietiden är avgörande för att upprätthålla en inkluderande och tillgänglig högre utbildning.

För det andra har frågan redan varit en prioritering under det gångna verksamhetsåret, vilket innebär att det finns ett pågående arbete och ett momentum att bygga vidare på. Genom att fortsätta driva frågan kan Saco studentråd säkerställa att den förblir en politisk prioritet och att förändringar faktiskt genomförs. Att byta fokus nu skulle riskera att förlora den uppmärksamhet och det tryck som redan skapats. Att prioritera studiemedelsfrågan ytterligare ett år ger Saco studentråd en möjlighet att driva igenom konkreta förbättringar, hålla beslutsfattare ansvariga och fortsätta sätta press på politiken för en långsiktigt hållbar finansiering av högre studier.

Sveriges Läkarförbund student yrkar:

att göra studiemedel till fokusfråga för Saco studentråd under verksamhetsår 25/26

Styrelsens svar till motion 1: Studiemedel som fokusfråga för Saco studentråd 2025/2026

Styrelsen vill tacka Sveriges läkarförbund Student för motionen om att göra studiemedelsfrågan till fokusfråga för Saco studentråd under verksamhetsåret 2025/2026.

Styrelsen delar motionärens uppfattning att studiemedelsfrågan är av stor vikt för många studenter, särskilt med tanke på det arbete regeringen har inlett gällande en översyn av systemet. Det finns ett tydligt behov av att driva frågan vidare för att uppnå konkreta förbättringar.

Styrelsen ser därför positivt på att ha studiemedel som fokusfråga för verksamhetsåret 2025/2026.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att bifalla motionen

Motion 2: Ett mer synligt studentråd

Sveriges Lärarstudenter

Saco studentråd är sprunget ur behovet av en samlande röst för framtidens akademiker. För att vara det måste Saco studentråd arbeta aktivt med att äga plats i debatten om frågor som utbildningarnas kvalitet och examinerades etablering på arbetsmarknaden. Men att påverka politiska beslut och samhällsutvecklingen kräver mer än att formulera ståndpunkter. Det kräver tydlighet, närvaro och kontinuerligt engagemang i det offentliga samtalet.

Idag är den politiska debatten om högre utbildning och ungas etablering ofta dominerad av andra aktörer, där den studerandefackliga rösten riskerar att hamna i skymundan. Om Saco studentråd ska behålla sin relevans och påverka framtidens högskolepolitik behöver vi vara en självklar aktör i debatten. Utan ett aktivt arbete för att öka synligheten riskerar Saco studentråds legitimitet att ifrågasättas.

Genom debattartiklar, medverkan i media och ett strategiskt opinionsbildande arbete kan den studerandefackliga rösten ges den plats det förtjänar. Detta måste vara en prioriterad del av Saco studentråds verksamhet, och det är därför avgörande att arbetet skrivs in i verksamhetsplanen.

Därför yrkar Sveriges Lärarstudenter:

att i verksamhetsplanen för 2025–2026 skriva in målet:

”att arbeta aktivt för att öka sin synlighet i den högskolepolitiska debatten”

Styrelsens svar till motion 2: Ett mer synligt studentråd

Styrelsen vill tacka Sveriges Lärarstudenter för motionen om ökad synlighet i den högskolepolitiska debatten. Vi delar motionärens uppfattning att det är viktigt att synas i samhällsdebatten för att kunna lyfta studenternas röst.

Dock vill styrelse lyfta att Saco studentråd redan arbetar med denna fråga då vi är aktiva i samhällsdebatten genom flera medier; debattartiklar, sociala medier samt genom att delta på andras och arrangera egna evenemang. I förslaget till verksamhetsplan för 2025/2026 står att Saco studentråd ska vara just denna röst och driva våra kärnfrågor och agera på frågor som är av vikt för studenterna.

Det är viktigt att Saco studentråd är synliga men det bör också vara i relevanta och lämpliga sammanhang. Vi vill synas och höras i frågor som är relevanta för Saco studentråd och anser att styrelsen aktivt jobbar med detta och att det redan är en del av förslaget till verksamhetsplan.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att motionen anses besvarad

Motion 3: Bostadskris: Universiteten måste ta ansvar för doktorander!

SULF:s doktorandförening

Att hitta en prisvärd bostad är en av de största utmaningarna för doktorander i Sverige, särskilt i de största städerna. Trots att Saco studentråd redan [besvarade regeringens förslag om förordning](#) (se länk) från 2022 kvarstår problemet. Doktorander, som ofta betraktas som anställda snarare än studenter, saknar fasta anställningar, har relativt låga löner och anländer ofta från utlandet utan de stödstrukturer som andra studentgrupper har. Detta skapar en onödig belastning på både deras välmående och akademiska prestation.

Vid årets Kontaktdag för SULF:s Doktorandförening framkom att bostadsfrågan är den mest akuta utmaningen för doktorander. Trots att många svenska universitet har avfärdat bostadsfrågan som en kommunal angelägenhet, visar internationell praxis att det är både möjligt och nödvändigt att aktivt erbjuda bostäder för nyantagna doktorander. Världsledande universitet i många länder tillhandahåller bostäder specifikt för doktorander, vilket underlättar deras etablering och akademiska framgång. Regeringen införde 2022 en förordning som ger universitet och högskolor möjlighet att erbjuda bostäder, men hittills har detta inte lett till de förändringar som behövs.

Kommunerna har inte kapacitet att lösa bostadsbristen på egen hand. Eftersom universiteten varje år tar in tusentals doktorander – en relativt konstant grupp – är det rimligt att dessa lärosäten tar ett större ansvar för att säkerställa bostäder för nyantagna doktorander. Medan internationella masterstudenter erbjuds möjligheten att reservera studentbostäder i förväg, lämnas doktorander ofta åt att själva navigera en tuff bostadsmarknad, vilket inte bara stör deras forskning utan även påverkar deras livskvalitet negativt.

SULF:s doktorandförening föreslår därför att kongressen beslutar:

att Saco studentråd, i sin roll som policyadvokat gentemot regeringen och riksdagen, fortsätter att driva att arbeta tillsammans med universitet och högskolor för att dessa tar ett aktivt ansvar för att tillhandahålla bostäder för doktorander samt säkerställer att bostäder finns tillgängliga i god tid före

studiestarten – inklusive alternativ anpassade för doktorander med familjer

Styrelsens svar till motion 3: Bostadskris: Universiteten måste ta ansvar för doktorander!

Styrelsen vill tacka SULF:s doktorandförening för motionen om bostadsåtgärder för doktorander. Bostadsfrågan är ständigt aktuell, både för doktorander och andra studenter. Styrelsen anser att denna motion är för snäv i sitt fokus på just doktorandgruppen.

Saco studentråd representerar en bred grupp studenter och vi anser redan att det bör byggas fler och bättre studentbostäder. Det finns en poäng att i vissa sammanhang särskilt nämna vissa grupper studenter i påverkansarbetet. Det kan till exempel handla om utländska doktorander eftersom de flyttar till Sverige och inte har något kontaktnät att förlita sig på vilket kan göra det extra svårt att hitta en bostad. Men det gäller inte enbart utländska doktorander utan även utländska studenter. Styrelsen anser att politiken inte behöver uppdateras för att det ska vara möjligt att i det operativa påverkansarbetet särskilt nämna utländska doktorander och studenter där det är lämpligt.

Styrelsen anser också att det är bättre att bristen på bostäder och problem vid förmedling av bostäder löses på högskoleorten för alla studenter än att lärosäten får i uppdrag att agera bostadsbolag åt vissa studentgrupper. Därför tror styrelsen att det är mer ändamålsenligt att ha mer generella skrivningar om studentbostäder i det politiska programmet.

Styrelsen ser dessutom en stor fördel med att en sådan fråga som i stort sett endast berör doktoranders bostadssituation i första hand hanteras av SULF:s doktorandförening då det krävs en stor kännedom om förhållandena inom just den medlemsgruppen för att vara trovärdig i frågan.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att avslå motionen

Motion 4: Vikten av välfärd *Sveriges Lärarstudenter*

En stabil och tillräcklig finansiering av välfärden är en grundläggande förutsättning för att trygga vård, omsorg och utbildning för alla. När resurserna inte hänger med samhällsutvecklingen riskerar både tillgängligheten och kvaliteten på dessa samhällsbärande funktioner att urholkas. För oss som studenter är detta inte bara en politisk fråga. Det är ett löfte om en hållbar framtid i våra kommande yrkesliv.

Saco studentråd samlar studenter från en bred studentkår. Det innebär att vi bär på olika erfarenheter, perspektiv och framtida yrkesroller. Men det finns en gemensam nämnare: vi förväntas kliva in i ett samhällsansvar där välfärdens funktionalitet är en förutsättning för att vi ska kunna göra ett gott arbete. Om vi vill att utbildning, vård och omsorg ska präglas av kvalitet och likvärdighet, måste vi också stå upp för att dessa områden får den finansiering som krävs.

Detta är en systemfråga. Vi ser hur olika välfärdsområden redan idag pressas av besparingskrav, personalbrist och urholkade arbetsvillkor. Det drabbar inte bara dagens brukare, utan också rekryteringen till välfärdens yrken, något som är oroväckande. Studenter tvekar inför att söka sig till yrken där förutsättningarna är för svåra, vilket i förlängningen förstärker personalbristen. Denna negativa spiral måste brytas.

För att uppnå det samhälle som Saco studentråd i sitt politiska program säger sig vilja se, med en trygg studietid, hög utbildningskvalitet och en arbetsmarknad där utbildning lönar sig, krävs en välfärd som är långsiktigt finansierad och hållbart organiserad. Detta är särskilt tydligt i utbildningssystemet. När högskolor tvingas till produktivitetsavdrag och får undermålig finansiering påverkar det vår utbildningskvalitet direkt.

Att ta ställning för en stärkt välfärdsfinansiering är därför att ta ansvar för studenternas framtid och samhällets långsiktiga hållbarhet. Det är inte ett partipolitiskt krav, det är ett professionsfackligt ställningstagande.

Därför yrkar Sveriges Lärarstudenter:

att Saco studentråd ska anse att finansieringen av välfärden ska stärkas för att möta samhällsbehoven

Styrelsens svar till motion 4: Vikten av välfärd

Styrelsen vill tacka Sveriges Lärarstudenter för motionen om välfärdens finansiering. En långsiktigt hållbar finansiering av offentlig sektor är nödvändig för goda arbetsvillkor och hög kvalitet i verksamheterna.

Saco studentråd har främst politik för högre utbildning och precis som Sveriges Lärarstudenter skriver i motionen har effektiviseringskrav på högre utbildning lett till en urholkad finansiering. Det är tydligt att en stärkt finansiering är nödvändig vilket också är Saco studentråds politik. I det politiska programmet under rubriken *Utbildningsfinansiering & -utbud* finns att-satser om att finansieringen av högre utbildning ska vara så pass god att den tillåter utbildning och forskning av mycket hög kvalitet, att resurstilldelningssystemet ska reformeras och att produktivitetsavdraget ska avskaffas.

Styrelsen anser inte att det är motiverat att lägga till ytterligare en åsikt i det politiska programmet om stärkt finansiering för välfärden i allmänhet eftersom de åsikterna redan finns gällande det område på vilket Saco studentråd huvudsakligen bedriver påverkansarbete. Styrelsen tror att det får mer tyngd om förbunden driver på för stärkt finansiering av de verksamheter som berör deras medlemmar än att Saco studentråd gör det på en abstrakt övergripande nivå.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionen

Motion 5: Samverkan för framtidens akademiker

Sveriges Lärarstudenter

I Sverige råder akademisk frihet. Det innebär att alla forskare har rätt att fritt välja forskningsämne och forskningsmetod samt fritt publicera forskningsresultat. Detta är något att värna. Det finns även en utvidgad definition av akademisk frihet som inkluderar lärosätenas rådighet över utbildningen. Det må låta okontroversiellt, men leder till problem när en sådan akademisk frihet blir absolut.

Ingen ska ångra sin utbildning. Det kräver en trygg studietid och ett tryggt arbetsliv, men också en utbildning av hög kvalitet och en smidig övergång till det yrkesverksamma livet. För att detta ska bli verklighet behöver arbetsmarknadens parter samverka med lärosätena för att sänka tröskeln mellan högre utbildning och arbetsliv. Så ser det inte alltid ut idag. Lärosätenas extensiva tolkning av den akademiska friheten och defensiva hållning leder till att man sluter sig för inflytande från externa parter, även där det skulle gynna de egna studenterna. I fall där utbildningarna styrs genom statliga regleringar är inte lärosätena främmande för att arbeta runt dessa, om de ogillar dem. Lärosätena riskerar hellre sina studenters möjligheter till en smidig övergång till arbetslivet än att släppa på sin maxim.

Därför är det olyckligt att Saco studentråd är en förespråkare för den vidgade definitionen av akademisk frihet. Det är också olyckligt att Saco studentråd saknar arbetstagarperspektivet i sin politik om samverkan. Redan idag anser Saco studentråd att lärosäten och arbetsgivare ska samverka, men det står inget om fackförbunden. Facken spelar en avgörande roll för att säkerställa goda arbetsvillkor, att akademisk kompetens värdesätts på arbetsmarknaden och inte minst i att trygga övergången från studier till yrkeslivet. De har insyn i branschspecifika behov, arbetar inte sällan med professionsutveckling och kan bidra med relevant information om arbetsmarknadens krav och utveckling ur arbetstagarnas perspektiv. Att inte inkludera fackförbunden i denna samverkan riskerar att skapa en situation där arbetsgivarnas perspektiv dominerar, utan att ta hänsyn till studenternas och de framtida arbetstagarnas behov.

Det handlar inte om att förbjuda lärosätens frihet eller misskreditera deras kompetens, utan det handlar om att värna framtidens

kompetensförsörjning, och garantera en trygg studietid och en trygg start på arbetslivet. För att säkerställa en hållbar arbetsmarknad där akademisk utbildning lönar sig och där de som har bäst insyn ges en stark röst i utformningen av sin framtida yrkesbana, måste fackförbunden aktivt involveras i samverkan mellan utbildningsväsendet och arbetsmarknaden.

Här behöver Saco studentråd bli en tydlig röst för framtidens akademikers rätt till utbildningar som på riktigt förbereder inför arbetslivet, genom att värna fackförbundens, och därmed arbetstagarnas, erfarenheter, samt genom att ha ett nyktert förhållningssätt gentemot akademisk frihet.

Därför yrkar Sveriges Lärarstudenter:

att i det politiska programmet ersätta lydelsen:

"lärosäten och arbetsgivare ska samverka för att sänka tröskeln mellan högre utbildning och arbetsliv"

med:

"lärosäten, arbetsgivare och fackförbund ska samverka för att sänka tröskeln mellan högre utbildning och arbetsliv"

att i det politiska programmet ersätta lydelsen:

"akademisk frihet inom både forskning och utbildning ska värnas"

med:

"akademisk frihet inom forskning ska värnas"

Styrelsens svar till motion 5: Samverkan för framtidens akademiker

Styrelsen vill tacka Sveriges Lärarstudenter för motionen om samverkan för sänkta trösklar mellan utbildning och arbetsmarknad och om akademisk frihet.

Styrelsen håller med om att facken spelar en avgörande roll för att bland annat säkerställa goda arbetsvillkor, att akademisk kompetens värdesätts på arbetsmarknaden och trygga övergången från studier till yrkeslivet. Således föreslår styrelsen att bifalla första att-satsen.

Styrelsen anser inte att akademisk frihet inom utbildning innebär att lärosätena ska vara ensamma om att bestämma innehåll i samtliga utbildningar. Styrelsen ser en skillnad på att lärosäten ska ha frihet att undervisa om den kunskap de genererar och att staten beställer utbildningspaket som leder till vissa examina. Det är också möjligt att kombinera akademisk frihet i utbildning med att professioner och andra samhällsaktörer försöker påverka examinas innehåll. Kort sagt finns det enligt styrelsen ingen motsättning mellan akademisk frihet i utbildning och uppdraget för lärosäten att samverka med omgivande samhälle. Den andra att-satsen bör därför avslås.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla första att-satsen

att avslå andra att-satsen

Motion 6: Stärkt stöd för att motverka avhopp i högre utbildning *Sveriges Ingenjörers Teknologråd*

Varje år hoppar många studenter av sin utbildning – inte sällan redan under de första terminerna. Oavsett utbildningsområde är detta en utmaning, både för studenternas framtid och för samhällets behov av utbildad arbetskraft. Det är ett problem som berör brett: från vård och läroprogram till samhällsvetenskapliga och tekniska utbildningar. Riksrevisionens rapport RiR 2025:3 visar att många lärosäten saknar ett systematiskt arbetssätt för att förebygga studieavhopp. Brister i studieintroduktion, pedagogiskt stöd och vägledning gör att studenter tidigt tappar fotfästet. Samtidigt är det tydligt att riktade insatser – såsom kompletterande undervisning, öppen handledning, mentorskap och ökad tillgång till studie- och karriärvägledning – har potential att förbättra studenters förutsättningar att klara sina studier.

Parallellt med detta pågår initiativ från regeringen, bland annat genom STEM-strategin, som syftar till att öka unga människors intresse för matematik och teknik. Men för att långsiktiga satsningar ska ge effekt krävs att de som redan valt högre studier får rätt förutsättningar att fullfölja sin utbildning. Det är nyttigt att väcka intresse – men vi måste också kunna behålla och stötta dem som redan är där.

För att alla studenter – oavsett utbildningsbakgrund – ska ges möjlighet att lyckas i sin utbildning, behöver vi tydligare krav på lärosätenas arbete med studieavhopp och att dessa insatser prioriteras både strukturellt och ekonomiskt. Saco studentråds politiska program lyfter redan vikten av stöd och trygghet, men saknar skrivningar som uttryckligen adresserar genomströmning och tidiga insatser. Denna motion föreslår därför en komplettering som stärker studentens position och ökar genomströmningen inom hela det högre utbildningsväsendet.

Därför yrkar Teknologrådet:

att Saco studentråd ska anse att lärosäten bör erbjuda strukturerade stödinsatser, inklusive studie- och karriärvägledning, redan i övergången till högre utbildning och under de första studieåren – då behovet av stöd är särskilt stort för att motverka studieavhopp och osäkerhet kring framtida karriärval

att i det politiska programmet under rubriken *Studentens hälsa & trygghetssystem* – *Saco studentråd ska anse*, lägga till:

”att lärosäten ska arbeta aktivt för att motverka studieavhopp genom pedagogiskt stöd, kompletterande undervisning och tidiga insatser under utbildningen”

att i det politiska programmet under rubriken *Utbildningsfinansiering & -utbud* – *Saco studentråd ska anse*, lägga till:

satsningar på och	”att högskolor ska ges ekonomiska förutsättningar att förbättra genomströmningen i högre utbildning, genom studie- och karriärvägledning, pedagogiskt stöd kompletterande undervisning”
----------------------	--

Styrelsens svar till motion 6: Stärkt stöd för att motverka avhopp i högre utbildning

Styrelsen vill tacka Teknologrådet för motionen om stärkt stöd för att motverka avhopp i högre utbildning. Motionens resonemang kring strukturerade stödinsatser och vägledning är värdefullt. Styrelsen håller med om att stärkt stöd behövs, men bedömer att den första att-satsen inte tillför något konkret till Saco studentråds befintliga åsikter gällande studenters hälsa, trygghet och stöd som inte bättre uttrycks i den andra att-satsen.

Förslaget om att aktivt motverka studieavhopp genom pedagogiskt stöd, kompletterande undervisning och tidiga insatser är av vikt för att säkerställa att studenter har bra förutsättningar att lyckas i sin utbildning. Detta ligger helt i linje med Saco studentråds mål om att stärka studentens position och främja en hållbar arbetsmiljö. Studieavhopp är ett brett och omfattande problem som berör alla utbildningsområden. Genom att inkludera detta i det politiska programmet ges en tydlig signal om att Saco studentråd arbetar för att studenter ska få nödvändigt stöd i sina utbildningar. Styrelsen bedömer därför att den andra att-satsen bör läggas in i det politiska programmet.

Även om det är viktigt att högskolor har ekonomiska förutsättningar för att förbättra genomströmningen i högre utbildning, är genomströmning ett mångfacetterat begrepp med olika definitioner beroende på sammanhang. Det är också viktigt att betona att Saco studentråd redan kräver ytterligare ekonomiska resurser till högre utbildning. Därför anser styrelsen att finansiering inte bör nämnas ytterligare i att-satser som i huvudsak gäller andra frågor i det politiska programmet.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att** avslå första att-satsen

- att** bifalla andra att-satsen

- att** avslå tredje att-satsen

Motion 7: Förbättra forskarutbildningens villkor och specialistkarriärens status

Sveriges Ingenjörers teknologråd & SULF:s doktorandförening

Sveriges framtida kunskapsutveckling, innovationsförmåga och samhällsberedskap bygger på starka forskningsmiljöer och möjligheten för unga akademiker att fördjupa sig och bidra inom sina ämnen. Men intresset för att påbörja forskarutbildning har minskat – antalet svenska doktorander har sjunkit med 40 % sedan 2010 (Doktorandkrisen – Ett hot mot svenskt välstånd, 2024).

Samtidigt visar rapporten Värdera specialister högre (2025) att djup ämneskompetens sällan ges samma status som ledarskapsroller. Många doktorander och framtida forskare möter en otydlig karriärväg, låg lön i relation till utbildningsnivå och en arbetsmiljö som präglas av stress, isolering och bristande stöd. Det gör att många väljer bort forskarutbildningen – trots att behovet av spetskompetens ökar.

Dessa utmaningar gäller inte enbart teknik eller naturvetenskap, utan återfinns inom hela det akademiska landskapet – från medicin och samhällsvetenskap till humaniora och konstnärliga utbildningar. Gemensamt är avsaknaden av långsiktig karriärplanering, tydliga strukturer och ett systematiskt stöd under utbildningens gång. Specialistkompetens tenderar dessutom att undervärderas i jämförelse med chefsroller, både vad gäller lön och inflytande.

Forskarutbildningen är ofta början på en specialistkarriär – en karriär som borde kunna erbjuda trygghet, utveckling och reella möjligheter att påverka. För att Sverige ska kunna behålla och attrahera framtidens spetskompetens, krävs det att dessa roller prioriteras i den högre utbildnings- och forskningspolitiken.

Saco studentråds politiska program har i dag ett begränsat kapitel om doktorander och saknar skrivningar om forskningens långsiktiga villkor. Vi föreslår därför att det kompletteras med en tydlig inriktning för ett hållbart forskarsystem där forskarutbildning ses som en attraktiv och strategiskt viktig väg för studenter i alla vetenskapsgrenar.

Därför föreslår Teknologrådet och SULF:s doktorandförening att Saco studentråds kongress beslutar:

- att** Saco studentråd ska ha en inriktning i det politiska programmet att forskarutbildningen ska vara en tydlig och hållbar väg in i en specialistkarriär, oavsett vetenskapsfält
- att** Saco studentråd ska anse att doktorander ska ha rätt till god arbetsmiljö, tydlig handledning, och en lön som motsvarar ingångslönen i relevant bransch
- att** i det politiska programmet under rubriken Studentens hälsa & trygghetssystem – Saco studentråd anser, lägga till:

”att lärosäten ska arbeta aktivt för att motverka stress, isolering och osunda arbetsvillkor bland doktorander, samt främja en god fysisk och psykisk arbetsmiljö”
- att** i det politiska programmet under rubriken Utbildningsfinansiering & -utbud – Saco studentråd anser, lägga till:

”att lärosäten ska ges förutsättningar att erbjuda forskarutbildningar av hög kvalitet med rimliga arbetsvillkor, tydlig karriärkoppling och starka stödstrukturer”

Styrelsens svar till motion 7: Förbättra forskarutbildningens villkor och specialistkarriärens status

Styrelsen vill tacka Teknologrådet och SULF:s doktorandförening för motionen om att förbättra forskarutbildningens villkor och specialistkarriärens status. Styrelsen anser att goda förutsättningar under forskarutbildningen spelar en viktig roll i att skapa fördjupad akademisk kompetens.

Däremot anser styrelsen att det är missvisande att kalla forskarutbildning en början på en "specialistkarriär". Vägen till en specialistkarriär innebär inte alltid en forskarutbildning. Exempelvis kan logopeder, psykologer och arbetsterapeuter bli specialister genom andra vägar än just forskarutbildningen. Därför föreslår styrelsen att första att-satsen avslås.

Frågan om doktoranders arbetsmiljö är central i Saco studentråds politiska program. Där finns kapitlet *Arbetsmiljö & arbetsvillkor* som gäller alla studenter, inklusive doktorander. Att göra ytterligare specifika tillägg för doktoranders arbetsmiljö bedöms inte som nödvändigt, därför föreslår styrelsen att andra att-satsen avslås.

Saco studentråd anser redan att studenter och doktorander ska ha en god arbetsmiljö och sunda arbetsvillkor. Detta är en del av det politiska programmet under området *Studentens hälsa och trygghets-system*. Styrelsen föreslår därför att tredje att-satsen anses besvarad.

Kvaliteten på forskarutbildningar och arbetsvillkor för doktorander är viktiga frågor, och Saco studentråd har redan ett starkt engagemang för att värna studenters rättigheter och trygghet. Motionens tillägg riskerar att duplicera befintliga ståndpunkter. Styrelsen föreslår att fjärde att-satsen avslås.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

- att** avslå första att-satsen
- att** avslå andra att-satsen
- att** tredje att-satsen anses besvarad
- att** avslå fjärde att-satsen

Motion 8: Öka tillgången till relevanta och trygga sommarjobb för studenter

Sveriges Ingenjörers teknologråd

En välfungerande övergång mellan studier och arbetsliv är central för studenters trygghet, etablering och framtida yrkesutveckling. En viktig men ofta förbisedd del av denna övergång är tillgången till sommarjobb. För många studenter utgör sommarmånaderna en möjlighet att bygga arbetslivserfarenhet, testa sin kompetens i praktiken och få in en fot på arbetsmarknaden. Samtidigt spelar inkomsten från sommarjobb en betydande roll för den ekonomiska tryggheten under resten av studieåret.

Trots detta rapporterar många studenter, särskilt inom mer teoretiska utbildningar, att det är svårt att hitta sommarjobb som är relevanta för deras utbildning eller som ens står i proportion till deras kvalifikationer. Det gäller även studenter som är i slutet av sin utbildning och som annars står nära arbetsmarknaden. Avsaknaden av sådana möjligheter riskerar att förstärka en känsla av osäkerhet inför framtiden, och urholkar i förlängningen värdet av akademisk utbildning som en tydlig väg in i arbetslivet.

Att stärka möjligheterna till kvalificerade sommarjobb bör inte förstås som en isolerad åtgärd, utan som en del av ett bredare arbete för att förbättra studenters etablering. En ökad samverkan mellan lärosäten, arbetsgivare och andra samhällsaktörer kan i detta sammanhang utgöra en viktig länk mellan teori och praktik, samtidigt som det ger arbetsgivare tillgång till framtida kompetens.

Saco studentråd har en viktig roll i att synliggöra studenters behov på arbetsmarknaden. Genom att utveckla sitt politiska program kan rådet bidra till att frågan om sommarjobb lyfts i högre utbildningspolitiska sammanhang och att långsiktiga, strategiska insatser för en trygg och meningsfull övergång till arbetslivet prioriteras.

Därför yrkar Teknologrådet:

- att** Saco studentråd ska ha en inriktning att tillgången till relevanta sommarjobb är en viktig del av studenters etablering på arbetsmarknaden
- att** Saco studentråd ska anse att högskolestudenter bör ha bättre möjligheter till sommarjobb som är relaterade till deras

utbildning, och att det krävs förbättrad samverkan mellan lärosäten, arbetsmarknadens parter och andra aktörer för att möjliggöra detta

Styrelsens svar till motion 8: Öka tillgången till relevanta och trygga sommarjobb för studenter

Styrelsen vill tacka Teknologrådet för motionen om sommarjobb för studenter. Styrelsen håller med Teknologrådet om att sommarjobb som har relevans för utbildningen ger studenter bättre förutsättningar för sitt framtida arbetsliv, på ett sätt som andra sommarjobb inte erbjuder.

Styrelsen anser dock även att utbildningarna ska utformas så att alla studenter har bra förutsättningar att vara förberedda på arbetslivet oavsett om de haft relevanta sommarjobb under studietiden eller ej. Styrelsen tror därför att det blir fel att säga att sommarjobb är vägen till en god etablering på arbetsmarknaden för akademiker. Därför föreslår styrelsen att första att-satsen avslås.

Saco studentråd anser i det politiska programmet att lärosäten och arbetsgivare ska samverka för att sänka trösklarna mellan högre utbildning och arbetsliv. Ett sätt på vilket de kan göra det är att samverka gällande sommarjobb. Det skiljer dock stort mellan olika utbildningar hur arbetsmarknaden ser ut och möjligheten för de som ännu inte är klara med sin utbildning att arbeta inom aktuell sektor eller yrke. Därför kan det här vara en fråga som studentsektionerna bäst driver gentemot sina moderförbund för att hänsyn ska tas till de olika professionernas och sektorens förutsättningar.

Styrelsen anser därför att Saco studentråd redan har ett väl avvägt ställningstagande gällande samverkan mellan högre utbildning och arbetsgivare i en bredare bemärkelse och att den andra att-satsen därmed ska anses vara besvarad.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå första att-satsen

att andra att-satsen anses besvarad

Motion 9: Etisk och medveten AI-användning i högre utbildning *Sveriges Ingenjörers Teknologråd*

Utvecklingen av artificiell intelligens (AI) har skapat nya möjligheter för studenter att söka information, strukturera sina tankar och effektivisera sitt lärande. Men det har också skapat utmaningar – inte minst i frågor om akademisk integritet, kvalitetssäkring av AI-genererat innehåll och brist på tydliga riktlinjer för hur tekniken bör användas inom utbildningen.

Enligt Sacos rapport AI och akademiker (2023) anser 49 % av akademiker att de har behov av utbildning kopplat till AI – men enbart 13 % har erbjudits detta genom sina yrkesroller. Detta visar på en tydlig kompetenslucka även inom utbildningsväsendet, där AI snabbt blivit en del av studenters vardag utan att motsvarande kunskapsgenerering har skett.

Även i Färdplanen för Sveriges AI-strategi betonas vikten av att rusta utbildningssystemet för att förstå och använda AI ansvarsfullt. Det kräver en proaktiv insats från lärosäten och utbildningsaktörer – både vad gäller undervisning och examination.

I dagsläget ser vi att majoriteten av diskussionen kring AI i utbildning kretsar kring fuskbekämpning. Men ett alltför reaktivt förhållningssätt riskerar att leda till otydlighet, förlorad tillit och ineffektiva kontroller. I stället bör högre utbildning ges ett tydligare uppdrag att utbilda studenter i etisk, kritisk och medveten användning av AI – samt utveckla examinationsformer som bekräftar och stärker det akademiska tänkandet, snarare än att enbart kontrollera det.

Därför föreslår Teknologrådet att Saco studentråds kongress beslutar:

- att** Saco studentråd ska anse att studenter ska ges kunskap om etisk och medveten användning av AI som verktyg i högre utbildning
- att** Saco studentråd ska anse att undervisning om AI-verktygens begränsningar och tillämpning bör inkluderas i akademiska sammanhang, för att främja akademisk integritet
- att** Saco studentråd ska ha en inriktning att främja utvecklingen av moderna examinationsformer som fokuserar på att tolka,

kritisera och förbättra AI-genererat innehåll snarare än att enbart producera text

Styrelsens svar till motion 9: Etisk och medveten AI-användning i högre utbildning

Styrelsen vill tacka Teknologrådet för motionen om hur utbildningar bör anpassas efter det ökade användandet av artificiell intelligens. Motionen lyfter ett högaktuellt och viktigt ämne, och styrelsen delar uppfattningen om att den pågående teknikutvecklingen påverkar både undervisning, examination och akademisk integritet. Däremot anser styrelsen att motionens att-satser innebär en alltför långtgående detaljstyrning av högskoleutbildningens innehåll och metoder.

Styrelsen ser ett värde i att Saco studentråd driver frågan om att det ska finnas tydliga riktlinjer på lärosäten gällande hur AI får användas och att lärosäten ska kommunicera riktlinjerna till studenterna så att de inte riskerar att anklagas för fusk på grund av otydliga eller dåligt kommunicerade regler. Därför föreslår styrelsen en alternativ formulering och att den första att-satsen med det ska anses vara besvarad.

Lärosäten har bland annat i uppdrag att förbereda studenter inför arbetslivet. Eftersom de flesta akademiker kommer arbeta med AI på något sätt under sitt yrkesliv är det också högst relevant för lärosätena att ge studenter kunskaper om det. Styrelsen anser dock att det är svårt att säga att undervisning om AI-verktygens begränsningar och tillämpning i akademiska sammanhang är det som behövs för alla studenter. Styrelsen föreslår därför att motionens andra att-sats avslås.

Styrelsen håller med om att examinationsformer i många fall behöver ses över efter AI:s genomslag. Hur examinationer utformas bestäms dock av varje enskild högskolelärare och det skulle vara väldigt svårt för Saco studentråd att arbeta för att påverka varje individuell högskolelärare. Styrelsen föreslår därför att motionens tredje att-sats avslås.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att i det politiska programmet under rubriken *Undervisning & examination* lägga till att Saco studentråd anser:

”att lärosäten ska informera studenter om etisk användning av AI i högre utbildning”

och därmed anse första att-satsen besvarad

att avslå andra att-satsen

att avslå tredje att-satsen

Motion 10: Förläng maximal tid för CSN-stöd och gör fribeloppet mer rättvist

Sveriges läkarförbund Student

Universitetsstudenter står idag inför betydande utmaningar. Studiemedlen är begränsade i både tid och belopp, vilket tillsammans med ökade levnadskostnader innebär en avsevärd ekonomisk börda. CSN ges för närvarande i maximalt 240 veckor motsvarande 12 terminer vid heltidsstudier. Detta innebär ett begränsat utrymme för felval och ändring av studieinriktning, där studenter riskerar att stå utan ekonomiskt stöd i slutskedet av sin utbildning. En utökning av rätten till studiemedel till 280 veckor motsvarande 14 terminer, kommer därför ge studenter ökad trygghet och skapa en mer ekonomiskt hållbar studietid.

Studenters ekonomiska handlingsutrymme begränsas dessutom av fribeloppet. Ett tydligt exempel är sommaruppehållet, där studenter tvingas söka alternativa försörjningsmöjligheter eftersom rätten till studiemedel fråntas. Samtidigt är det för många en möjlighet att skaffa värdefull arbetslivserfarenhet som kan vara till nytta både under studietiden och vid etableringen på arbetsmarknaden.

Dock skapar det nuvarande halvårsvisa fribeloppssystemet en paradoxal situation där inkomster från perioder utan studiemedel påverkar rätten till stöd. Detta innebär att studenter som arbetar utanför terminerna riskerar att förlora sitt studiemedel, trots att de endast arbetar för att försörja sig under perioder då de inte erhåller stöd från CSN. Genom att undanta inkomster under de perioder då studiemedel inte utbetalas kan man istället främja en balanserad, förutsägbar och hållbar ekonomi under studenternas studietid.

Sveriges läkarförbund Student yrkar:

- att** Saco studentråd ska verka för att fribeloppet endast ska innefatta inkomster under de perioder som vi söker stöd från CSN
- att** Saco studentråd ska verka för att förlänga maxtiden för CSN-stöd till 14 terminer

Styrelsens svar till motion 10: Förläng maximal tid för CSN-stöd och gör fribeloppet mer rättvist

Styrelsen vill tacka Sveriges läkarförbund Student för motionen om fribeloppet och maxtiden för CSN-stöd. Studiemedelfrågor är centrala och viktiga delar i Saco studentråds arbete. I Saco studentråds politiska program står följande om fribeloppet, *"Saco studentråd anser att fribeloppet i studiemedelssystemet enbart ska baseras på de veckor studenten beviljas stöd från CSN för"*. Styrelsen anser att denna formulering fångar motionärernas avsikt väl, och ser därför inget behov att ändra formuleringen.

Även maxtiden som en studerande kan få studiemedel är en viktig fråga för Saco studentråd, där nuvarande formulering lyder som följer: *"Saco studentråd anser att antalet studiemedelsveckor ska vara tillräckliga för att tillgodogöra sig en hel studiegång och tillåta för felval vid valet av utbildning eller under utbildningen"*. Denna formulering anser styrelsen vara mer heltäckande än den som föreslagits av motionärerna.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att första att-satsen anses besvarad

att avslå andra att-satsen

Motion 11: Regelbunden kontroll av belastningsregister inom högre utbildning

Sveriges läkarförbund Student

Att studenters belastningsregister regelbundet kontrolleras är en viktig åtgärd för att säkerställa trygghet och säkerhet inom utbildningar där studenter kommer i nära kontakt med andra personer i känsliga och utsatta situationer. Detta är redan en etablerad praxis inom vissa utbildningar, såsom läraryrket, där studenter måste uppvisa utdrag ur belastningsregistret innan de påbörjar sin verksamhetsförlagda utbildning. Liknande krav bör gälla för fler utbildningsprogram där studenter genom sitt praktiska lärande arbetar nära patienter, elever eller andra personer i potentiellt utsatta situationer.

En regelbunden och konsekvent granskning av belastningsregister skulle stärka tryggheten inom utbildningsmiljöerna och förebygga situationer där individer med tidigare domar för exempelvis sexuella trakasserier, hatbrott eller annan brottslighet ges tillgång till en arbetsmiljö där de kan utöva inflytande eller agera på ett sätt som utsätter andra för risker.

Detta skulle skydda studenter från att hamna i obekväma eller potentiellt farliga situationer under praktiska moment av utbildningen. Exempelvis inom medicinska och vårdrelaterade utbildningar används studenters egna kroppar i undervisningssyfte, och det är avgörande att alla inblandade kan känna sig trygga. På liknande sätt kan det inom pedagogiska och sociala utbildningar uppstå situationer där studenter arbetar ensamma med barn eller andra skyddsvärda grupper, vilket gör att en sådan kontroll blir än mer angelägen.

Sveriges Läkarförbund student yrkar:

att Saco studentråd ska verka för att lärosäten och relevanta myndigheter implementerar rutinmässiga och regelbundna kontroller av belastningsregistret för studenter inom utbildningar där detta är motiverat utifrån säkerhets- och trygghetsskäl

att Saco studentråd ska arbeta för att denna fråga lyfts i relevanta nationella samverkansforum och gentemot myndigheter såsom Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och

Socialstyrelsen, med syfte att få en enhetlig och rättssäker nationell policy för registerkontroller

- att** Saco studentråd ska verka för att kontrollen av belastningsregister vid antagning till vissa högre utbildningar sker på ett rättssäkert och proportionerligt sätt, så att sökande med allvarliga brott som ännu ej gallrats kan identifieras. Sökande med sådana brott ska inte antas, och studenter som under utbildningen döms för liknande brott ska avskiljas efter lagakraftvunnen dom
- att** Saco studentråd ska följa upp och utvärdera hur olika lärosäten hanterar frågan om brottsregisterkontroller och verka för att säkerställa att dessa genomförs på ett effektivt sätt

Styrelsens svar till motion 11: Regelbunden kontroll av belastningsregister inom högre utbildning

Styrelsen vill tacka Sveriges läkarförbund Student för motionen om kontroll av belastningsregister för studenter inom vissa utbildningar. Styrelsen håller med om att det i vissa fall är nödvändigt att kontrollera studenters belastningsregister vid antagning och löpande under utbildningen för att skydda de personer som studenter möter under utbildningen. Det är dessutom ineffektivt för den enskilde om de genomgår en hel utbildning för att sedan få veta att de inte kan jobba med det de utbildat sig till på grund av tidigare brottslighet. Under verksamhetsåret 2021–2022 skrev Saco studentråd [ett remissvar](#) på en utredning om just detta.

Frågan är både viktig och komplex. Kontrollerna av belastningsregister behöver därför utformas så att de går till på ett rättvist och rättssäkert sätt. Det måste göras med försiktighet så att de som ska utestängas från vissa utbildningar blir utestängda, medan de som ska få genomgå en utbildning får det.

Styrelsen tror att alltför detaljerad styrning av hur styrelsen ska arbeta med frågor riskerar att bli ineffektivt då styrelsen måste checka av en stor mängd kortfristiga uppdrag i stället för att kunna arbeta långsiktigt och strategiskt med frågorna. Styrelsen föreslår därför avslag på motionen, speciellt den andra och fjärde att-satsen.

Styrelsen föreslår i stället en alternativ formulering till det politiska programmet som vi tror ligger väl i linje med motionärens förslag.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionen, men i det politiska programmet under rubriken *Antagning* lägga till att Saco studentråd anser:

”att lärosäten ska genomföra proportionerliga och rättssäkra kontroller av studenters belastningsregister vid antagning och löpande under utbildningen, när det motiveras av säkerhets- och trygghetsskäl”

Motion 12: För en rättvis och hållbar räntesättning på studielån *Sveriges läkarförbund Student*

Under de senaste åren har räntan på studielån ökat avsevärt. För 2025 har regeringen fastställt räntan till 1,981 procent, vilket är en betydande höjning jämfört med tidigare år. Denna utveckling har mött stark kritik från flera fackliga organisationer, däribland Saco, som menar att höjningen gör utbildning mindre lönsam och riskerar att avskräcka potentiella studenter från högre studier.

Den ökade räntan på studielån medför flera negativa konsekvenser. Högre lånekostnader ökar den totala skuldbördan, vilket kan påverka individers ekonomiska stabilitet och framtida livsval negativt. Särskilt drabbas personer från socioekonomiskt svaga grupper, då höga räntekostnader kan avskräcka dem från att söka sig till högre studier. Detta riskerar att minska tillgängligheten till utbildning och därmed försvaga kompetensförsörjningen i samhället.

En av de allvarligaste följderna är bristen på kvalificerad arbetskraft inom samhällsbärande yrken. Yrken som kräver längre utbildning, såsom läkare, lärare och ingenjörer, kan få färre sökande, vilket hotar kvaliteten och tillgången på viktig kompetens i framtiden.

För att säkerställa att högre utbildning förblir tillgänglig för alla, oavsett ekonomisk bakgrund, är det avgörande med en rättvis och förutsägbar ränta på studielån. Genom att aktivt arbeta för lägre räntor och samarbeta med andra fackliga organisationer kan vi bidra till en mer inkluderande och rättvis utbildningssektor. Detta är särskilt viktigt för att upprätthålla en stark kompetensförsörjning inom samhällsbärande yrken, där behovet av kvalificerad personal är stort.

Sveriges Läkarförbund student yrkar:

- att** Saco studentråd ska verka för en sänkning av räntan på studielån genom dialog med relevanta myndigheter och beslutsfattare
- att** Saco studentråd verkar för att räntesättningen för studielån frikopplas från marknadsräntor och istället baseras på principen att utbildning är en samhällsinvestering

att

Saco studentråd i samverkan med andra fackförbund och studentorganisationer verkar för att driva opinion mot höjda räntor på studielån

Styrelsens svar till motion 12: För en rättvis och hållbar räntesättning på studielån

Styrelsen vill tacka Sveriges läkarförbund Student för motionen om studiemedelssystemet. Att det ska löna sig att utbilda sig är en viktig ståndpunkt för Saco studentråd, och studiemedelssystemets utformning och dess konsekvenser för studerande är en central fråga i Saco studentråds arbete. När räntorna höjdes efter ett politiskt beslut 2022 bestred Saco studentråd detta offentligt med bland annat ett [pressmeddelande](#) och en [namninsamling](#). Detta ledde till att även Saco [kritiserade](#) förslaget.

Styrelsen delar motionens andemening om att högre räntor på studielån är negativt för de som har studerat, studerar samt avser studera med studielån, och har därför jobbat med denna fråga under året. Samtidigt är räntorna för studielån väldigt förmånliga i Sverige, både jämfört med andra länder och jämfört med låneräntor generellt i landet.

Så som systemet ser ut idag beräknas räntan på studielån utifrån ett snittvärde på de senaste årens statslåneränta, som sedan justeras ner till en rabatterad ränta för den studerande för att motsvara ränteavdraget som man kan få för de flesta andra lån. Därefter läggs ett påslag på räntan till för att täcka de kreditförluster som uppstår i systemet när folk inte kan betala sina studielån. Det är detta sista påslag på räntan som Saco studentråd kritiserat flertalet gånger. Systemet leder på det hela taget till ett mycket förmånligt lån, med lägre ränta än de flesta andra tänkbara system, och det är mycket osannolikt att ett system med lägre räntor skulle kunna utformas utan att medföra en kraftig kostnadsökning för staten.

Om räntan på studielån skulle frikopplas helt från marknadsräntorna skulle det innebära en kostnadsökning för staten om den nya räntan är lägre än statslåneräntan. Dessa pengar ser styrelsen hellre läggs på andra viktiga reformer, såsom förbättrad arbetsmiljö för studerande, ökad bidragsandel av studiemedlet och fler veckor med studiemedel. Men en frikoppling skulle också innebära en intäktsökning för staten om den nya räntan är högre än statslåneräntan. Styrelsen ser därför inte att det vore önskvärt att frångå statslåneräntan som grund för studielånsräntan.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att avslå motionen

Motion 13: Hållbara studievillkor – en nyckelfråga för alla studentorganisationer

Sveriges läkarförbund Student

Studenter vid svenska universitet förväntas lägga ca 40 timmar per vecka på heltidsstudier, men många utbildningar schemalägger ändå undervisningen över en nivå som kan anses rimlig. När obligatoriska moment, så som verksamhetsförlagd utbildning (VFU), tar upp större delen av veckan begränsas studenternas möjlighet att själva planera sina studier och sitt privatliv, vilket naturligtvis får en stor inverkan på såväl studieresultat som välmående. En överdriven schemaläggning gör det dessutom svårare att engagera sig i studentorganisationer, arbeta extra vid sidan av studierna för att säkra en mer stabil studentekonomi, eller ägna tiden åt andra meriterande aktiviteter – faktorer som är viktiga både för individen och för ett starkt studentinflytande.

För att skapa en bättre balans mellan schemalagd undervisning och självstudier är det avgörande att studentrörelsen gemensamt verkar för att heltidsstudier organiseras på ett hållbart sätt. Internationellt ser vi flera exempel där studenter ges större flexibilitet, vilket stärker det självständiga lärandet och förbereder studenter bättre för arbetslivet.

Saco studentråd, tillsammans med studentkårer och föreningar, bör därför driva frågan om en mer hållbar studietakt. Ett tydligt tak på obligatorisk schemaläggning om maximalt 32 timmar per vecka skulle ge studenter bättre förutsättningar att kombinera studier med återhämtning, engagemang och erfarenhetsbyggande aktiviteter – något som gynnar både den enskilde studenten och akademien i stort.

Sveriges Läkarförbund student yrkar:

att Saco studentråd verkar för att obligatorisk schemaläggning inte överstiger 32 timmar per vecka i snitt per schemaperiod

Styrelsens svar till motion 13: Hållbara studievillkor – en nyckelfråga för alla studentorganisationer

Styrelsen vill tacka Sveriges läkarförbund Student för motionen om hållbara studievillkor. Studenters arbetsmiljö är en fråga som ingår i Saco studentråds kärnfrågor och är dessutom innevarande verksamhetsårs fokusfråga.

Styrelsen anser dock att detta förslag skulle kunna begränsa vissa utbildningars möjlighet till bland annat verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Exempelvis kan lärarstudenterna ha längre VFU-perioder med 45 timmar/vecka. Styrelsen vill inte begränsa möjligheten till VFU som är lik arbetsmarknadens förhållanden. Antalet planerade timmar per vecka måste därför tillåtas motsvara arbetsplatsens standard för att göra VFU:n arbetsnära. Med detta säkerställs kopplingen mellan studier och arbete.

Styrelsen föreslår att man omhändertar problematiken med bristande möjligheter till återhämtning genom de föreslagna skrivningarna om dygns- och veckovila i förslaget till nytt kapitel om studentens hälsa och trygghetssystem.

Således är denna fråga svårimplementerad på alla utbildningar. Just 32 timmar/vecka schemalagd obligatorisk verksamhet är en exakt siffra som Saco studentråd inte anser skulle vara lämplig för alla utbildningar, men som styrelsen tolkar som välgenomtänkt för läkarprogrammet. Styrelsen uppmuntrar därför Sveriges läkarförbund Student att jobba med denna fråga i sitt eget förbund.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionen

Motion 14: Inför offentlig utlysning av tjänster inom hälso- och sjukvården!

Sveriges läkarförbund Student

Hälso- och sjukvården är en av samhällets mest avgörande verksamheter, där rätt person på rätt plats kan göra skillnad för både arbetsmiljön och patienters liv och hälsa. Trots detta förekommer det brister i rekryteringsprocessen, där informella nätverk och personliga kontakter kan väga tyngre än meriter. För att säkerställa en rättvis och kompetensbaserad rekrytering måste alla jobb inom vården utlysas offentligt och tillsättas på lika villkor. I den statliga sektorn är detta implementerat och lagstadgat, varför får våra kommuner och regioner fria tyglar?

I flera regioner sker rekrytering på ett sätt som saknar transparens. Tjänster tillsätts ibland utan att de först har annonserats öppet, och i vissa fall används informella kontakter snarare än öppna ansökningsförfaranden. När anställningar sker genom interna nätverk får personer med rätt kontakter en fördel, medan andra, kanske mer kvalificerade, aldrig ens får en chans att söka. Detta leder till att kompetens går förlorad och att de mest lämpade kandidaterna riskerar att bli förbisedda.

För att komma till rätta med dessa problem bör det införas ett krav på att alla tjänster inom hälso- och sjukvården måste utlysas offentligt innan de tillsätts. Det innebär att samtliga lediga tjänster annonseras på respektive officiella jobbportaler, så att alla intresserade har möjlighet att söka. Urvalsprocessen måste vara tydlig, rättvis och baseras på meriter, erfarenhet och kompetens snarare än informella kontakter.

Det är dags att införa krav på att alla tjänster utlyses offentligt på kommunernas och regionernas webbplatser, så att rekryteringen sker rättvist och transparent. Genom detta skapar vi en starkare, mer kompetent och rättvis hälso-och sjukvård för framtiden.

Sveriges Läkarförbund student yrkar:

att Saco studentråd verkar för att införa krav på offentlig utlysning av tjänster inom hälso- och sjukvårdssektorn

Styrelsens svar till motion 14: Inför offentlig utlysning av tjänster inom hälso- och sjukvården!

Styrelsen vill tacka Sveriges läkarförbund Student för motionen om ökad transparens och rättvisa i rekryteringsprocesser inom hälso- och sjukvården.

Styrelsen delar motionärens uppfattning att offentlig utlysning av tjänster är en viktig förutsättning för en rättvis och meritbaserad rekrytering. Styrelsen ser dock ett värde i att bredda åsikten till att omfatta hela den offentliga sektorn, inte enbart hälso- och sjukvård, och föreslår därför en alternativ formulering till det politiska programmet.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att i det politiska programmet under rubriken *Arbetsmiljö & arbetsvillkor* lägga till att Saco studentråd anser:

”att alla tjänster inom offentlig sektor ska utlysas offentligt”

och därmed anse motionen besvarad

Motion 15: CSN för internationella studier

Naturvetarnas studentråd

Problem/bakgrund

Att studera utomlands en eller två terminer kan göra det möjligt för en student att bredda sina ämneskunskaper, nischa in sig mer på ett specifikt område, eller tillskansa sig kompletterande utbildning utanför sitt ämnesområde – samtidigt som studenten förvärvar kulturella erfarenheter. På så vis kan studenten få unika meriter för att sticka ut på arbetsmarknaden.

Utlandsresor kan göras via till exempel Erasmusnätverket eller via de avtal med partneruniversitet som ens lärosäte har, men man kan även söka utlandsstudier själv på andra lärosäten. Inom Erasmus kan man få Erasmusstipendium, vilket varierar i storlek beroende på vart man vill resa, men är allmänt inte avsett att vara heltäckande för alla ens levnadsomkostnader utomlands varpå studenten oftast även måste ha ett sparkapital för en sådan resa. Inom övriga utlandsstudier måste man använda sig av sina CSN-medel (studier vid partneruniversitet är oftast avgiftsfria, medan övriga studier inte är det).

På våra svenska universitet/högskolor pratas det om att antalet svenska studenter som åker för att studera utomlands är få i jämförelse med hur många internationella studenter som kommer till de svenska lärosätena. Många universitetsprogram på svenska lärosäten har stort utbud av kurser och vissa utländska kurser kan inte användas för tillgodoräknande av liknande svenska kurser. Därmed blir det ofta svårt för de svenska studenterna att hitta möjlighet under sin studiegång att åka utomlands för att gå kurser som kan komplettera deras examen (även om de inte läggs in i examen). Eftersom många studenter antingen byter inriktning/program någon gång under studierna eller läser andra kurser inom kompletterande ämnen till sin studieinriktning för att få mer bredd leder det också till att studenters 6-åriga CSN-medel ofta inte räcker till för att även bekosta en studieperiod utomlands (varken helt eller som komplettering till ett Erasmusstipendium).

Förslag på lösning

Det skulle vara rimligt om det kunde införas CSN-medel som är speciellt avsett för en eller två terminers utbytesstudier/internationella studier för att främja de svenska studenternas internationella utbildningsmöjligheter.

Detta CSN-medel borde finnas tillgängligt för studenter utöver det nuvarande CSN-medlet (motsvarande 6 års heltidsstudier och övriga existerande tillägg).

Naturvetarnas studentråd yrkar:

att Saco studentråd verkar för införandet av CSN-medel som är speciellt avsett för en eller två terminers utbytesstudier/internationella studier för att främja de svenska studenternas internationella utbildningsmöjligheter. Införandet av sådant CSN-medel ska inte inskränka det CSN-medel som finns tillgängligt för dagens studenter

Styrelsens svar till motion 15: CSN för internationella studier

Styrelsen vill tacka Naturvetarnas studentråd för motionen om studiemedel för internationella studier. Det är värdefullt för högre utbildning att det finns goda möjligheter till internationell mobilitet och vetenskapliga utbyten.

Det är idag möjligt att använda det svenska studiemedlet till studier utomlands och att få ett merkostnadslån för de extra kostnader som uppstår i samband med utlandsstudier. Genom Erasmus+ finns ytterligare möjligheter att studera delar av program utomlands.

Sammantaget är möjligheterna att studera utomlands idag redan goda. Styrelsen anser att det finns mer angelägna problem med studiemedelssystemet att åtgärda innan det är aktuellt att prioritera att ytterligare förbättra möjligheterna till utlandsstudier.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionen

Motion 16: Fler praktikkurser inom olika ämnesområden på våra lärosäten!

Naturvetarnas studentråd

Problem/bakgrund

Utbildning inom liknande utbildningsämnen borde vara relativt likvärdig mellan de olika lärosätena för att studenter ska få lika förutsättningar att komma ut på arbetsmarknaden (industri eller akademi) efter sin utbildning. För att få mer kontakt med och kännedom om möjligheter och metoder som finns utanför de ordinarie studierna är forsknings- och yrkespraktikkurser värdefulla för studenterna.

Om man använder de naturvetenskapliga programmen som exempel: Många av de svenska lärosätena har ett väldigt litet antal sådana [fristående] praktikkurser – och då oftast bara inom ämnena biologi och geovetenskap, och/eller med en begränsning i hur många högskolepoäng man får ha som mest för att kunna göra praktik. Vissa områden på vissa lärosäten har även aktivt valt att lägga ner praktikkurser med förväntningen att studenterna "inte ska få tillskansa sig fler meriter" (bland annat inom kemi vid Uppsala universitet). Andra har "gömt" kurserna på institutionssidor så att de inte är sökbara på den ordinarie kurssökningssidan för att försvåra för studenter att hitta kurserna. I kontrast till denna trend att inte erbjuda praktik sticker bland annat Stockholms universitet och Umeå universitet ut med stora utbud av praktikkurser inom många naturvetenskapliga ämnesområden.

Det är orimligt att lärosäten väljer bort praktikkurser. Det minskar motivationen och självsäkerheten hos bland annat naturvetarstudenter att söka sig vidare till forskningsinriktade karriärvägar inom akademien eller industrin, eller få självsäkerhet och meriter via praktisk arbetslivsanknytning. Konkurrensen mellan studenter från olika lärosäten är heller inte balanserad, vilket gör att många naturvetare hamnar i underläge jämfört med andra naturvetare inom samma område som har kunnat göra praktik (till exempel kan fysikstudenter vid Lunds universitet göra praktik till skillnad från studenter vid universiteten i Uppsala, Umeå och Göteborg), samt jämfört med andra som har läst vid yrkesliknande utbildningar inom liknande områden då det ofta finns praktik i dessa (till exempel apotekarstudenter).

Förslag till lösning

Saco studentråd ska i sitt påverkansarbete driva för att det ska finnas både forsknings- och yrkespraktikkurser inom och utom alla program på svenska högskolor/universitet.

Naturvetarnas studentråd yrkar:

att Saco studentråd tar ställning för att det ska finnas forsknings- och yrkespraktik inom de naturvetenskapliga utbildningarna på alla lärosäten. Detta ska inkluderas i politiska programmet

Styrelsens svar till motion 16: Fler praktikkurser inom olika ämnesområden på våra lärosäten!

Styrelsen vill tacka Naturvetarnas studentråd för motionen om praktikkurser inom de naturvetenskapliga utbildningarna. Saco studentråd delar motionens andemening om att kopplingen mellan studier och arbetsliv är viktig, vilket redan idag återfinns i det politiska programmet.

Det är dock inte inom alla utbildningar som forskningspraktik lämpar sig som en del av programmet, då vissa professioner är mer praktiskt inriktade än andra. Vidare innehåller många program redan en koppling till forskning genom examensarbeten eller motsvarande.

Saco studentråd representerar samtliga studentsektioner, och styrelsen anser därför att en så specifik formulering om naturvetenskapliga utbildningar som motionen föreslår inte bör skrivas in i det politiska programmet.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att avslå motionen

Motion 17: Stärka studenters möjligheter att genomföra fackliga uppdrag

Sveriges Arbetsterapeutstudenter

I Högskolelagen (HL) anges att studenter har rätt att vara representerade vid beslut som rör deras utbildning. Studenters engagemang i fackliga frågor och studentrepresentation är avgörande för att säkerställa inflytande över utbildningens kvalitet samt för studenters rättigheter och arbetsmiljö. Trots detta finns det ingen generell rättighet för studentrepresentanter för att säkerställa möjligheten till facklig representation, vilket kan skapa praktiska hinder för studentfackligt inflytande.

Om en studentrepresentant inte kan delta vid ett enskilt möte på grund av krockar med examination eller obligatoriska moment kan det ibland lösas genom en ersättare eller att studenten får göra om momentet i nära tid. Men om lärosätena inte arbetar systematiskt med att underlätta och möjliggöra studentfackligt arbete och studentrepresentanter därmed inte har en praktisk möjlighet att delta i sammanträden utan att detta går ut över studierna, kan det ifrågasättas om detta står i strid med HL.

För yrkesverksamma finns en tydlig lagstadgad rätt till frånvaro för fackligt arbete, men studenter omfattas inte av Förtroendemannalagen. Detta gör att studentengagemang i fackliga sammanhang riskerar att prioriteras bort av studenter på grund av akademiska krav. Dessutom varierar reglerna mellan olika lärosäten, vilket innebär att det saknas en jämlik och förutsägbar praxis.

Avsaknaden av ett gemensamt regelverk för giltig frånvaro vid studentfackligt arbete innebär i praktiken ofta att studentrepresentanter tvingas prioritera mellan akademiska krav och sitt fackliga uppdrag. Detta riskerar att försvaga studentinflytandet och hindra studenter från att påverka sin utbildning och studiemiljö. Eftersom reglerna varierar mellan lärosäten skapas dessutom en ojämlik situation där vissa studentrepresentanter ges bättre förutsättningar än andra, beroende på lärosätenas interna policy.

Studentrepresentation är en central del av den akademiska demokratin. Om det är svårt för studentrepresentanter att delta i beslutande möten på grund av obligatoriska studiemoment, kan detta leda till ett urholkat studentinflytande och i värsta fall bryta mot studenters rätt att vara

representerade vid beslut som rör deras utbildning, vilket vi alltså har rätt till enligt HL.

Genom att verka för ett enhetligt regelverk på nationell nivå kan vi säkerställa att studentfackligt arbete inte blir en nackdel för engagerade studenter sett till deras egna studier och att studentinflytandet bibehålls, stärks och blir mer jämlikt oavsett studieort. Vi önskar därför att Saco studentråd driver frågan vidare och verkar för en rättvis och hållbar situation för studentfackligt engagerade studenter. Det skulle stärka oss i vårt arbete!

Sveriges Arbetsterapeutstudenter föreslår därför att Saco studentråd får i uppdrag:

- att** verka för att ett gemensamt och tillåtande regelverk införs på landets lärosäten gällande studentfackliga uppdrag
- att** ytterligare lyfta fackligt engagerade studenters roll gällande granskning och utveckling av utbildningarna och studenternas arbetsmiljö

Styrelsens svar till motion 17: Stärka studenters möjligheter att genomföra fackliga uppdrag

Styrelsen vill tacka Sveriges Arbetsterapeutstudenter för motionen om att stärka studenters möjligheter att genomföra fackliga uppdrag. Att studenter har möjligheter att engagera sig fackligt redan under studietiden är en grundförutsättning för Saco studentråds och våra studentsektioners arbete.

För många studenter som har fackliga uppdrag går det att lösa problem ifall det exempelvis sker krockar mellan möten och obligatoriska moment i utbildningen. Dialog med lärare eller kursansvarig är i många fall det bästa sättet att hantera sådana problem. För andra studenter kan det uppstå problem som inte enkelt kan lösas.

Som motionären lyfter står det i högskolelagen (2 kap. 7 §) att studenter har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. På lärosätena utses dessa studentrepresentanter av studentkårerna. Rätt att delta i fackliga möten som handlar om utbildnings- eller studentfrågor är en annan fråga som inte täcks av högskolelagen.

Det är viktigt att de som är engagerade i studentsektionerna ska kunna utföra sina uppdrag. I förslaget till verksamhetsplan står det att Saco studentråd ska verka för att det ska vara relevant och attraktivt att vara aktiv i vår federation. Frågan som lyfts av motionären i den andra att-satsen är en snävare och mer specifik fråga än det som finns i förslaget till verksamhetsplan.

Slutligen är uppdraget att företräda studenter i arbetsmiljöarbetet något som tillfaller studentkårerna. De gör detta genom att utse studerandeskyddsombud på lärosätena som ansvarar för studenters arbetsmiljö.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:
att avslå motionen

Motion 18: Migrationshinder skapar en ojämnr arbets- och studiemiljö

SULF:s doktorandförening

Doktorander i Sverige befinner sig i en unikt utsatt position: trots att de erkänns som anställda av universitetssystemet, registreras de som studenter av Migrationsverket. Internationella studenter vid svenska lärosäten, särskilt doktorander, har mött ökande hinder i sina studier på grund av förändringar i migrationspolitiken (införda 2021) som skapat osäkerhet i deras uppehållsstatus. Dessa hinder inkluderar allt längre handläggningstider för tillstånd som hindrar internationella resor för arbete eller studier, strängare krav för att förlänga uppehållstillstånd eller få permanent uppehållstillstånd, såsom bevis på ekonomiskt stöd under en viss period och tidsbegränsad bosättning i landet.

Sådana förändringar innebär att doktorander från länder utanför EU/EES inte bara möter oförutsägbara förseningar i sin forskning på grund av sin migrationsstatus, utan också blir mer beroende av sina institutioner och handledare för att upprätthålla sitt uppehåll i Sverige – en situation som kan skapa extrema maktobalanser och intressekonflikter som negativt påverkar studentens arbetsmiljö, forsknings-/studieframsteg och akademiska frihet. Högskoleförordningen föreskriver att lärosäten ska vara "ansvariga för andra studenthälsovårdande insatser som stödjer studenter i deras studier eller hjälper dem att övergå till arbetsmarknaden, samt i övrigt bidra till en god studiemiljö" (§11). Sedan 2021 har Högskoleförordningen även identifierat främjandet och skyddet av akademisk frihet som en av sina kärnprinciper.

SULF:s doktorandförening lyfter fram flera centrala frågor som exemplifierar sambandet mellan migrationsosäkerhet, arbetsmiljö och studiemiljö:

SULF:s doktorandförening har fått rapporter från flera internationella doktorander om att deras universitet saknar personalresurser och utbildning för att kommunicera med Migrationsverket, vilket krävs när studenten behöver ansöka om eller förnya uppehållstillstånd. Migrationsverket sätter ofta korta deadlines för uppföljning, och många doktorander har klagat på att de fått sent eller otillräckligt anställningsunderlag när Migrationsverket efterfrågat detta, vilket orsakat förseningar eller avslag som påverkat deras möjlighet att delta i

internationella konferenser, forskningssamarbeten eller stipendier. Eftersom en doktorands anställning är tidsbegränsad och förutsätter ett giltigt uppehållstillstånd kan sådana brister från arbetsgivaren äventyra både anställningen och studieplanen.

Dessutom är många lärosäten omedvetna om att en Individuell studieplan (ISP) även fungerar som ett migrationsdokument för internationella doktorander, som ofta måste visa tillfredsställande studieframsteg för att motivera sitt uppehåll i Sverige. Vissa doktorander har rapporterat att handledare vägrat signera deras ISP eller skrivit förtalande information i ISP:n vid konflikter (till exempel när doktoranden varit visseblåsare, rapporterat trakasserier, eller vid tvister om författarskap eller forskningsdesign). I sådana fall kan handledare och forskningsledare utöva stort maktmissbruk genom att använda ISP:n som påverkansmedel. Dessa maktförhållanden är ofta osynliga för ledningen, som inte är medvetna om doktorandernas beroende av ISP:n och handledarrekvisitioner för att behålla uppehåll och anställning.

Oförutsägbara förseningar i tillståndprocessen – oavsett om de är kopplade till universitetet som arbetsgivare eller ej – leder ofta till allvarliga störningar i forskning och studier genom att begränsa internationella resor. I sådana fall riskerar ansvaret för att hantera förseningarna att läggas enbart på doktoranden. Många internationella doktorander har uppgett att långa handläggningstider hos Migrationsverket (7 månader till 2+ år) gjort det omöjligt att delta i viktiga konferenser eller samarbeten, vilket påverkat både deras karriärutveckling och avhandlingsframsteg. Detta kan leda till att doktorander nekas möjligheter, tvingas kompromissa med forskningens kvalitet, eller marginaliseras på arbetsplatsen p.g.a. sin migrationsstatus. Sådana omständigheter kan strida mot kvalitetssäkringsmålen i Högskolelagen och UKÄ:s riktlinjer.

Migrationsosäkerhet påverkar inte bara livskvalitet och långsiktiga karriärmöjligheter för internationella studenter, utan har också omedelbara negativa effekter på välmående, arbetsflöde, forskningsresultat och tillgång till utbildning eller kompetensutveckling. SULF:s doktorandförening menar att denna marginalisering inte enbart är ett "migrationsproblem": migrationsrättigheter sammanflätas med frågor om arbetsrätt, arbetsmiljö och akademisk frihet – alla områden som faller inom universitetens ansvar som arbetsgivare och lärosäten. Det finns ett tydligt behov av bättre stöd till internationella studenter i migrationsfrågor som direkt påverkar deras

studie- och arbetskapacitet. Fientlig migrationspolitik riskerar även att underminera svenska universitetens långsiktiga mål om innovation och internationalisering. Med tanke på det stora antalet studenter som drabbas av migrationsrelaterade hinder bör Saco studentråd prioritera dessa frågor i sin advocacy

SULF:s doktorandförening föreslår därmed att Saco studentråds kongress beslutar:

- att** Saco studentråd ska lyfta migrationsosäkerhet som en betydande arbetsmiljöutmaning och källa till sårbarhet för internationella doktorander – särskilt när det gäller risk för ojämn behandling och utsatthet i studiemiljön;
- att** Saco studentråd ska belysa riskerna för akademisk frihet, forskningsintegritet, utbildningskvalitet och lika villkor som migrationspolitik och migrationsrelaterade hinder innebär för internationella doktorander – samt verka för konstruktiva lösningar (inklusive regelverk) som minimerar skaderisker;
- att** Saco studentråd ska, i sin politiska verksamhet, förespråka tydliga vägar till permanent uppehållstillstånd för internationella doktorander;
- att** Saco studentråd ska fortsätta lyfta i den offentliga debatten diskrepansen mellan migrationslagstiftning och internationella doktoranders verkliga erfarenheter, där deras arbete och studier ofta drabbas p.g.a. migrationsstatus;
- att** Saco studentråd ska verka för att universitet tar ansvar för att tillhandahålla personlig och effektiv stöd i migrationsfrågor, inklusive hantering av tillståndprocesser, för internationella doktorander.

Styrelsens svar till motion 18: Migrationshinder skapar en ojämn arbets- och studiemiljö

Styrelsen vill tacka SULF:s doktorandförening för motionen om att migrationshinder skapar en ojämn arbetsmiljö. Många utländska doktorander och studenter befinner sig i en väldigt utsatt situation kring att få uppehållstillstånd.

I december 2024 överlämnade utredningen "*Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter*" (Ds 2024:31) sina förslag till regeringen. Utredningen gick på remiss där bland andra [Saco studentråd](#) lämnade ett remissvar. Även [Saco](#) och [SULF](#) skickade in remissvar. SULF anser att utredningen förslår lösningar på flera av dagens problem för utländska doktorander, även om en del problem kvarstår.

När det gäller problem specifikt för utländska doktorander finns det idag en åsikt i Saco studentråds politiska program under kapitlet *Doktorander* som säger att doktorander ska ha goda förutsättningar i lagstiftningen att stanna kvar i Sverige efter disputation. Styrelsen anser att att-satserna i motionen är för detaljerade och snäva för att passa in i det politiska programmet och att deras innebörd redan täcks av den befintliga formuleringen.

Specifika problem och utmaningar som utländska doktorander ställs inför är svårt för Saco studentråd att själva ha insikt i då en majoritet av de som engagerar sig är studenter på grund- eller avancerad nivå. SULF:s doktorandförening jobbar aktivt med och har mer kunskap om frågorna än Saco studentråd har. Precis som för alla studentsektioner kan Saco studentråd göra gemensamma utspel i aktuella frågor.

Saco studentråd jobbar aktivt med att alla studenter ska ha bättre villkor. Även om det finns stora migrationsrättsliga utmaningar för utländska doktorander så är det en fråga som även är utmanande för utländska studenter på avancerad nivå och grundnivå. I dagens politiska program är dock detta ett område som det står väldigt lite om, med undantag av tidigare nämnda mening som gäller doktorander. Med anledning av detta föreslår styrelsen att lägga till en att-sats i verksamhetsplanen om att nästa styrelse ska utveckla politik på området. Uppdraget omfattar då både problematik för doktorander och studenter.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionen, men i förslaget till verksamhetsplan, under avsnittet *Extern verksamhet*, lägga till att-satsen:

”att utveckla politik kring migrationsrättsliga aspekter för utländska studenter och doktorander”

Motion 19: Poängmatris på tentamina

Dianna Zeleskov

Problem/bakgrund

Ingen människa är den andre lik. Tyvärr gör det att olika lärare värderar sina frågor på tentamina (och liknande examinationer) olika. Om flera lärare är involverade i en kurs brukar dessa ofta skriva egna frågor till tentan och sätta ut godtyckliga poäng utan att ha samstämt med övriga lärare vilken nivå av svårighet eller utförlighet ett svar förväntas ha för en viss poängsättning. Detta kan göra det väldigt svårt för studenterna att kunna bedöma om de har svarat tillräckligt på de respektive frågorna – om en fråga de visste exakt vad de skulle svara på hade ett visst antal poäng, så borde väl en annan fråga med samma poängsättning kräva motsvarande svarsutförlighet? Ja, det hade man ju kunnat hoppas på, men så är det oftast inte. Detta leder till att studenter utsätts för ett onödigt extra stressmoment under examinationen och kan leda till att studenter som i övrigt var topppresterande under kursens övriga moment får ett lägre kursbetyg p.g.a. att lärarna värderar poängen på tentan på olika sätt.

Förslag till lösning

Det borde införas poängmatriser på varje tenta där det tydliggörs för studenterna vad vissa poäng motsvarar i svarsprestation. Detta kommer att minska studenternas stress och samtidigt strömlinjeforma rättningsprocessen till att bli oberoende av antalet kurslärare och göra det mer rättvist.

Saco studentråd borde, i sitt påverkansarbete, driva för att det ska finnas poängmatriser på tentamina (och liknande examinationer) inom alla program på svenska högskolor/universitet.

Jag yrkar:

att

Saco studentråd ska driva för att det ska finnas poängmatriser på tentamina (och liknande examinationer) inom alla program på svenska högskolor/universitet

Styrelsens svar till motion 19: Poängmatris på tentamina

Styrelsen vill tacka motionären för motionen om införandet av poängmatris vid rättning av tentamina.

Styrelsen kan inte bedöma huruvida poängmatriser är den bästa metoden för att uppnå rättssäkra och transparanta examinationer inom högre utbildning. Styrelsen tror också att det är svårt att hitta en metod som fungerar på alla utbildningar och att det i stället ska vara upp till högskolelärare att utvärdera och utveckla sina metoder för att kunna garantera rättssäkra bedömningar av studenters kunskaper.

Styrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionen

Direktiv för verksamhetsrevisorerna

Direktiv för Saco studentråds verksamhetsrevisorerna 2025-2026

1. Saco studentråds verksamhetsrevisorerna

Saco studentråds revisorer väljs av kongressen. Mandatperioden är ett år. Enligt stadgarna utses två ordinarie verksamhetsrevisorerna. De av kongressen utsedda ordinarie revisorerna utgör Sacos studentråds verksamhetsrevisorskollegium med gemensamt och lika ansvar för revisionen av Saco studentråds verksamhet. För att säkra sitt oberoende i revisionsrollen bör revisorerna inte ha andra förtroendeuppdrag inom Saco, alltså får verksamhetsrevisorerna inte ha uppdrag som innefattas i deras revisionsansvar.

Då Saco studentråd är en medlemsorganisation omfattar granskningen av Saco studentråd granskning av medlemsverksamheten (medlemsnyttan) och förvaltande av det medlemsgivna förtroendet.

2. Målet med revisionen

I stadgans § 18 ser vi målet och uppgiften med revisionen.

Verksamhetsrevisorerna ska granska styrelsens och valberedningens förvaltning utifrån dessa stadgar, beslut fattade av kongressen och de av Saco givna förutsättningarna. Verksamhetsrevisorerna ska till ordinarie kongress lämna förslag till direktiv för verksamhetsrevisorerna. Verksamhetsrevisorerna ska inför ordinarie kongress lämna en revisionsberättelse till kongressen och förorda eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

Under revisionen ska vi ta vara på den kunskap vi förvärvar och de iakttagelserna vi gör så att vi vid behov kan komma med förslag till förbättringar för att de förtroendevalda ska nå upp till kraven som sätts.

3. Revisionsplan/aktivitetslista

Som grund för verksamhetsrevisionen skall revisorerna årligen fastställa en gemensam plan för hur året ska se ut och vad som är fokusområden. I syfte att tydliggöra tidsplanen, samt aktiviteterna under året upprättas en aktivitetslista för revisionsarbetet.

4. Uppföljning av verksamhet och löpande genomgång av erhållet material

En viktig del i revisionen är att följa verksamheten så att väsentliga frågor kan följas upp och bedömning avseende att uppsatta mål uppfylls kan göras. För att säkerställa att denna revisionsinsats utförs kommer de förtroendevalda revisorerna löpande under året gå igenom styrelseprotokoll och övriga erhållna handlingar. Eventuella frågor som uppkommer och viktig information som erhålls vid protokollgranskningen tas upp och diskuteras vid varje möte i hela revisorskollegiet.

5. Möte med Saco studentråds styrelse samt valberedning

Minst två gånger per verksamhetsår bör verksamhetsrevisorerna träffa presidiet/ordförande/styrelsen/valberedning fysiskt/digitalt. Första tillfället för halvårsrapportering. Det andra tillfället för slutrapportering av verksamhetsåret, i samband med granskning av verksamhetsåret.

5.1. Halvårsrapporten

Har syftet att identifiera både förtjänster och utvecklingsområden innan granskningsperioden tar slut. Därmed ge de förtroendevalda chans att fortsätta utveckla och förbättra dess verksamhet innan den slutgiltiga granskningen av verksamhetsåret.

5.2. Slutrapporten

Skall avse genomfört arbete och iakttagelser vid genomförd verksamhetsrevision. Utöver denna rapport ska särskilda skrivelser avlämnas om det anses befogat eller för att avrapportera en särskild granskningsinsats.

Skall rapporteras till sammankallande ledamot för valberedning samt Saco studentråds presidium.

6. Saco studentråds kongress

De valda revisorerna ska delta vid Saco studentråds kongress i enlighet med stadgarna (se stadgans §18), speciellt vid behandling av ansvarsfrihetsfrågan. Revisorerna ges möjlighet att till kongressen avge kommentarer med anledning av genomförd revision.

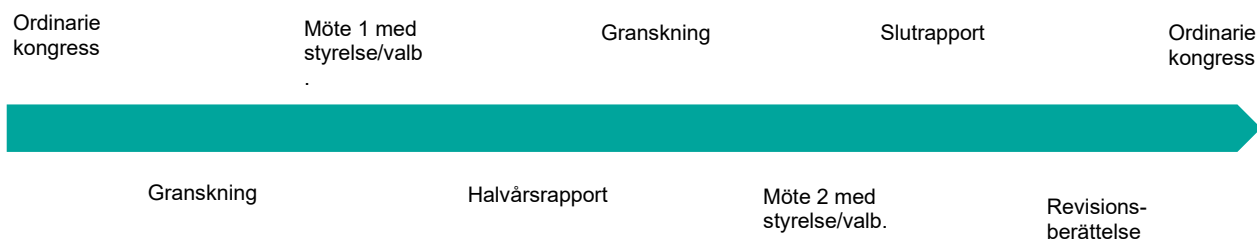
7. Revisionsmöten och minnesanteckningar

Revisionen bör mötas efter de uppfattade behovet, vid dessa möten är det fördelaktigt att någon typ av dokumentation tas. Vid utredningar och särskilda projekt skall utförligt protokoll föras för att möjliggöra insyn för senare verksamhetsrevisor, likaså gällande halvårs och helårs rapportering.

Ordförklaringar

- **Verksamhetsår:** i detta sammanhang, från ordinarie kongress till näst följande ordinarie kongress.
- **Revisionsberättelse:** den rapportering revisorerna är skyldiga att göra till ordinarie kongress med berättelse över hur arbetet med revisionen har utförts och vilka slutsatser som har dragits med förslag om att bevilja eller neka styrelsen ansvarsfrihet.
- **Halvårsrapport:** rapporten revisorerna lämnar till styrelsen och valberedningen efter ett halvår i enlighet med ovan.
- **Slutrapport:** rapporten revisorerna lämnar till presidiet och sammankallande i valberedningen samtidigt som slutgranskningen av året innan revisionsberättelsen upprättas i enlighet med ovan.

Förslag om tidslinje

Saco studentråd är Sveriges största studentfackliga centralorganisation och utgör student- och framtidsrösten inom Saco. Studentrådet arbetar med frågor som rör högre utbildning, arbetsmarknad och välfärd.

Vi samlar 120 000 studenter genom våra 17 studentsektioner. Sacoförbundens studentsektioner samlar medlemmar inom nästan alla utbildningar på högskoleorter över hela landet. Medlemmarna är allt från högskolenybjörjare till studerande på forskarutbildningen – morgondagens utförare.

Direktiv för valberedningen

Direktiv Saco studentråds valberedning 2025–2026

Det åligger Saco studentråds valberedning

1 § Att föreslå kandidater till Saco studentråd med målet att erhålla den bredaste kompetensen utifrån vad som är relevant för uppdraget. Vidare ska valberedningen sträva efter att uppnå mycket god mångfald för de föreslagna posterna. Mångfald ska i detta sammanhang inkludera både personliga aspekter och professions variation. För att uppnå detta ska valberedningen skapa en kravprofil, marknadsföra uppdragen samt bedriva en kompetensbaserad urvalsprocess. Valberedningsarbetet ska vara transparent inom Sacofederationen.

Valberedningens uppdrag är att föreslå det antal styrelseledamöter och verksamhetsrevisorer som anges i stadgan.

Valberedningen bör sträva efter att minst två (2) valberedningsledamöter närvarar varav en (1) intervjuar kandidaten och en (1) för anteckningar.

Förslagsbeslut fattas i första hand med konsensusbeslut och i andra hand med enkel majoritet.

2 § Att behandla känslig information kopplad till uppdraget konfidentiellt. Konfidentialitet i valberedningen innebär att all information som rör kandidater, ansökningar, intervjuer och interna diskussioner hanteras med största försiktighet och inte sprids utanför valberedningen. Det gäller särskilt känsliga uppgifter, personliga reflektioner eller skäl till varför en person inte föreslås. Syftet är att värna om kandidaternas integritet, upprätthålla förtroendet för processen och möjliggöra ett öppet samtal inom valberedningen.

Valberedningen ska även vara vaksam på och motverka all form av diskriminering samt jäv i syfte att hålla urvalsprocessen objektiv. Valberedningsledamot som är jävig i relation till en kandidat ska i största möjliga utsträckning avstå från både diskussion och beslut i det specifika ärendet.

Valberedningen får enbart uttala sig och argumentera till någons fördel och får inte, annat än i tvingande undantagsfall, uttala sig om varför någon inte har nominerats eller inte bör väljas.

3 § Att hålla sig ajour gällande relevant fakta för uppdraget som valberedare i Saco studentråd.

4 § Att till kongresshandlingarna bifoga skriftlig motivering för föreslagna kandidater.

5 § Att se över valberedningens arbetsordning och föreslå eventuella ändringar i denna inför Saco studentråds kongress.

6 § Att i slutet av mandatperioden utvärdera arbetet samt dokumentera detta. Valberedningen ansvarar även för att genomföra en överlämning till nästkommande valberedning vilket inbegriper överlämning av all relevant dokumentation.

Valberedningens förslag

Valberedningens förslag för styrelsen 2025/2026

Ordförande

Colin Andersson – Studerar master i naturgeografi på Uppsala universitet. Utöver nuvarande uppdrag som Vice ordförande i Saco studentråd har Colin också varit bland annat studentrepresentant i Uppsala universitets styrelse, talman i kårfullmäktige och studentrepresentant i Naturvetarnas förbundsstyrelse. Colin har redan tre års erfarenhet av Saco studentråd där två år är som vice ordförande, valberedningen ser på hans kunskap som en solid grund att starta en kommande styrelse på. Han har visat på starkt engagemang för studentfrågor, särskilt inom studiemedelsområdet.

Colin har också visat förmåga att hantera ansvar på både strategisk och operativ nivå genom de stora evenemang han genomfört. Han är tydlig med att se helheten i styrelsen och att ta långsiktiga beslut samtidigt som han är lyhörd för olika perspektiv och kan skapa inkluderade och dynamiska arbetsmiljöer. Med sitt starka driv och engagemang för att förbättra utbildningskvalitet och studiemedelfrågor, har Colin alla förutsättningar att leda Saco studentråd framåt, särskilt i ett valår som kommer ha ställa höga krav på effektivt politiskt arbete och mediehantering. Valberedningen ser Colin som en stabil, erfaren och visionär ledare som kommer att vara en stor tillgång för Saco studentråd 2025/2026.

Vice ordförande

Dima Jaddo – Studerar logopedprogrammet på Karolinska Institutet. Nuvarande styrelseledamot i Saco studentråd och har tidigare bland annat suttit som ordförande för Logopedförbundets studentsektion och varit lokalt och regionalt aktiv i SOKU (Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund) och SAUF (Syrianska-Armeniska Ungdomsförbundet i Sverige). Dima har under sin tid som styrelseledamot visat starkt engagemang och en tydlig vilja att axla ett större ansvar inom Saco studentråd. Hon har en god förståelse för organisationens uppdrag och struktur, och uttrycker en tydlig drivkraft att påverka på nationell nivå genom ett mer strategiskt och närvarande ledarskap. Genom arbetet i styrelsen har hon medverkat i politiskt påverkansarbete, bidragit till

policyutveckling och engagerat sig i frågor med stor betydelse för studenters villkor. Hon ser fram emot att få möjlighet att lägga mer tid och fokus på studentrådets

arbete och utveckla sitt engagemang i en roll med större ansvar och kontinuitet. Det märks att Dima brinner för att förbättra villkoren för studenter genom ett långsiktigt och inkluderande förändringsarbete.

Dima lyfter vikten av att skapa trygga och inkluderande miljöer där olika perspektiv får ta plats och visar en mogen syn på ledarskap, kommunikation och samarbete. Hennes etablerade samarbete med nuvarande presidium bedöms som en styrka inför det kommande verksamhetsåret. Valberedningen ser Dima som en engagerad, driven och strategisk ledare som kommer vara en stor tillgång i presidiet.

Ledamöter

Rabaab Mona Ali – Studerar politisk kandidatprogram på Linköping universitet. Hon visar ett starkt engagemang för studenters villkor och har ett särskilt fokus på frågor som rör arbetsmiljö, ekonomisk omställning och tillgång till utbildning oavsett bakgrund. Med erfarenhet från både arbetsliv och studentliv bidrar kandidaten med ett mångsidigt perspektiv. Hon betonar vikten av att skapa inkluderande miljöer där olika erfarenheter får ta plats, och har genom sitt uppdrag som ordförande i Akademikerförbundet SSR:s studentråd visat förmåga att nå ut brett och samla engagemang. Valberedningen ser Rabaab som en lyhörd och driven kraft som med sitt breda engagemang kommer att stärka styrelsens arbete under verksamhetsåret 2025/2026.

Wilma Lilja – Nyexaminerad från logopedprogrammet på Lunds universitet. Tidigare facklig representant i Logopedförbundets studentsektion och är sen hösten 2024 inadjungerad som ledamot i Logopedförbundets föreningsstyrelse. Hon har under sin tid i styrelsen visat ett stort engagemang för att stärka studenters förutsättningar oavsett bakgrund, och uttrycker en vilja att fortsätta bidra med stabilitet och kontinuitet. Med sitt nyexaminerade perspektiv lyfter hon vikten av inkludering, representation och långsiktig påverkan inom studentpolitiken. Hon visar en reflekterad förståelse för gruppdynamik och rollen som ledamot, där det ibland handlar mer om att stötta och lyssna än att

ta plats. Valberedningen ser Wilma som en trygg och lyhörd ledamot som med sitt perspektiv kommer att bidra till ett inkluderande och stabilt styrelsearbete under kommande verksamhetsår.

verksamhetsår.

Clara Tullgren – Studera media- och kommunikationsvetenskap på Göteborgs universitet. Clara visar ett starkt engagemang för att lyfta studenters perspektiv i ett större samhällsengagemang. Med erfarenhet från både arbetsliv och studentengagemang bidrar hon med ett mångsidigt och relevant perspektiv. Clara har suttit som ledamot i Akavia studerandesektion. Genom sitt arbete i studerandesektionen har hon visat initiativkraft och förmåga att skapa engagemang genom kontaktskapande evenemang. Hon uttrycker en vilja att fortsätta bidra till studentrörelsen genom närvaro, driv och samarbete. Valberedningen ser Clara som en engagerad och initiativrik ledamot som kommer vara en värdefull tillgång för styrelsens arbete under kommande

tillföra värdefulla tillgångar inför verksamhetsåret 2025/2026.

Matilda Erichs Lång – Studerar kandidatexamen i statsvetenskap på Lunds universitet. Hon innehar rollen som vice ordförande i Akademikerförbundet SSR:s studentråd. Matilda har ett långvarigt engagemang för fackliga frågor sedan innan studietiden samt en gedigen föreningsbakgrund med flera ledande positioner och förtroendeposter. Med ett brinnande intresse för utbildning och kommunikation har hon redan etablerat en bred bas i studentfackliga sammanhang där hon arrangerat och deltagit i många aktiviteter under sin tid som aktiv. Hon har med sitt ansvarstagande tillvägagångssätt visat att hon är ett namn för framtiden. Valberedningen ser Matilda som en organisatorisk och inkluderande ledamot som med sina politiska erfarenheter kommer att

verksamhetsår.

Benjamin Eneslätt – Studerar ämneslärarprogrammet inriktning tyska och matematik på Uppsala universitet och är vice ordförande för Sveriges Lärarstudenter. Benjamin visar ett starkt och långvarigt engagemang för studenters villkor och kvalitet på högskoleutbildningar. Med erfarenhet från det studentfackliga arbetet och insyn i utbildnings- och forskningsarbete, har han visat förmåga att analysera och hitta lösningar på komplexa frågor. Benjamin är nyfiken, driven och anpassningsbar vilket gör honom väl lämpad för att bidra till Saco studentråds styrelsearbete. Valberedningen ser Benjamin som en engagerad och kunnig ledamot som kommer att tillföra värdefulla perspektiv och stärka Saco studentråd inför kommande

och kunnig ledamot verksamhetsåret 2025/2026.

Elisabeth Dushime – Studerar arbetsterapeutprogrammet på Umeå universitet. Sitter som ledamot i Sveriges arbetsterapeutstudenters centrala styrelse och tidigare vice ordförande för Sveriges arbetsterapeutstudenter lokala styrelse på Umeå universitet. Elisabeth visar ett djupt och långvarigt engagemang för studenters villkor och har ett naturligt starkt intresse och kunskap för frågor rörande arbetsmiljö och studentekonomi. Med bred erfarenhet från både studentorganisationer och intresseföreningar bidrar kandidaten med ett mångsidigt perspektiv. Med tydligt driv och energi uppvisar hon det engagemang som kännetecknar en stark kandidat till Saco studentråds styrelse. Valberedningen ser Elisabeth som en engagerad

Malva Bergvall – Studerar psykologprogrammet på Lunds universitet samt spanska på Göteborgs universitet. Hon är ledamot i Sveriges Psykologförbunds Studeranderåd och har tidigare även varit aktiv inom Sveriges Psykologförbunds Studeranderåd lokalt på Lunds universitet. Malva har ett stort intresse för kopplingen mellan studietiden och arbetsmarknaden samt för den stress studenter utsätts för under sina studier. Malva har i sina roller i Sveriges Psykologförbunds Studeranderåd arbetat mycket för närheten till medlemmarna och har erfarenhet av att leda grupper, organisera event och arbeta med rekrytering, vilket gett henne en bred kompetens. Valberedningen ser Malva som en engagerad och kunnig ledamot som med sin erfarenhet och insikt i studerandefackliga frågor kommer att tillföra ett värdefullt perspektiv kommande verksamhetsår.

Förste suppleant

Ebba Jolde – Studerar civilingenjör i maskinteknik på Lunds universitet och är ledamot i Teknologrådet. Ebba har erfarenhet av att leda grupper och organisera event. Hon tycker det är viktigt med olika synvinklar i ett styrelsearbete och att dessa synliggörs. Ebba vill arbeta mer med den politiska påverkan efter att ha arbetat med det i Teknologrådet. Hon visar ett engagemang och en lyhördhet som behövs i föreningar och organisationer samt den kommunikativa kraft som behövs för att vara konstruktiv och inkluderande. Valberedningen ser att Ebba har ett engagemang som behövs inom Saco studentråd och som behövs om det sker avhopp under verksamhetsåret.

Andre suppleant

Dianna Zeleskov – Studerar masterprogrammet i biokemi på Uppsala universitet samt kandidatexamen i biologi och biomedicin. Dianna är ordförande i Naturvetarnas studentråd och Hyresgästföreningen Uppsala studentbostäder. Dianna har varit aktiv i föreningslivet och bidrar ofta med sitt perspektiv på evenemang. Hon vill stå upp för människors rättigheter och har erfarenhet av att leda grupper och hantera konflikter. Dianna har arbetat med utbildningskvalitet och kursutvärderingar, hon arbetar aktivt för att skapa inkluderande sammanhang. Hon tycker att Saco studentråds alla frågor är viktiga och betonar vikten i att alla frågor blir uppmärksammade. Valberedningen ser Dianna som en engagerad och kunnig ledamotsuppleant.

Verksamhetsrevisor

Erik Frisk – Studerar till officer, ledamot i Saco studentråds styrelse 2024/2025 och tidigare erfarenheter som ordförande i Officersförbundets Studentråd. Erik har visat ett tydligt intresse för att fortsätta bidra till Saco studentråds utveckling även efter sin tid i styrelsen och ser rollen som verksamhetsrevisor som ett naturligt nästa steg. Med insyn i styrelsens arbete och god förståelse för organisationens struktur, har Erik förutsättningar att bidra med både kontinuitet och perspektiv i uppföljningen. Han visar förståelse för revisorernas roll som ett konstruktivt stöd i att säkerställa att kongressens beslut får genomslag under året.

Valberedningen ser Erik som en engagerad och kunnig verksamhetsrevisor för verksamhetsåret 2025/2026.

Ismael Halawa – Studerar till Läkare på Umeå universitet. Sitter som förbundsstyrelseledamot i Sveriges Läkarförbund student. Ismael visar en nyfikenhet inför det granskande uppdraget och vill bidra till att medlemmarnas beslut följs upp på ett ansvarsfullt sätt. Genom erfarenhet från flera styrelser har han blivit van vid att arbeta med uppföljning och protokoll, även om det inte varit i rollen som revisor. Ismael har en balanserad syn på uppdraget, vill lyfta det som fungerar bra, men är inte rädd att lyfta avvikelser när det behövs. Han lägger stor vikt vid att bygga en god relation till styrelsen. Valberedningen ser Ismael som en engagerad och kunnig verksamhetsrevisor för kommande verksamhetsår.

Saco studentråd är Sveriges största studentfackliga centralorganisation och utgör student- och framtidsrösten inom Saco. Studentrådet arbetar med frågor som rör högre utbildning, arbetsmarknad och välfärd.

Vi samlar 120 000 studenter genom våra 17 studentsektioner. Saco förbundens studentsektioner samlar medlemmar inom nästan alla utbildningar på högskoleorter över hela landet. Medlemmarna är allt från högskolenybjörjare till studerande på forskarutbildningen – morgondagens utförare.